

EL MIRALL

núm. 84

500 ptes

Dossier

Tot esperant la reforma de
l'Estatut d'Autonomia

Entrevista

Josep Melià, la
trajectòria d'un humanista

Semblança

Mascaró i Fornés, un apassionat pel món hindú

Junts per la llengua

Aquesta és **Raó** sa nostra de ser

A "**Sa Nostra**" no tenim accionistes, per això podem dedicar els beneficis a **Obra Social i Cultural**: a preservar el medi ambient, a impulsar l'esport, a recuperar les nostres festes i tradicions, a preparar als més joves i fer costat sempre als nostres majors. A "**Sa Nostra**" la gent de Balears són els principals accionistes.

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

*Gent de
confiança*

Edita:

OBRA CULTURAL BALEAR

Publica:Associació EL MIRALL
C/ de la Impremta, 1 -
07001 Palma**President:** Ferran Gomila**Editor:** Antoni Mir**Producció, Administració
i Publicitat:**C/ de la Impremta, 1 Pral. 2a
07001 Palma (Mallorca)
Tel. (971) 725937

Telefax: (971) 719385

Apartat de correus 179

07080 Palma (Mallorca)

Delegació a Barcelona:

C/ de la Montcada, 20

(Palau Dalmaes)

08003 Barcelona

Delegació a València:

C/ de Moratín, 15

46001 València

Adreça de l'OCB a Internet
<http://www.partal.com/ocb>**Director:**

Gaspar Valero i Martí

Redactora en cap:

Joana Mas i Sastre

Secretari de redacció:

Tomeu Martí i Florit

**Consell de redacció /
col·laboradors**

Francesc Bujosa

Catalina Valriu

Antoni Ginard

David Ginard

Antoni Marimon

Biel Mesquida

Mateu Morro

Publicitat: Santi Adrover**Els articles publicats en aquesta
revista expressen únicament****l'opinió dels autors.****Coberta:** Joan Guerra**Fotos:** Pep Pastor**Disseny:** Carles Oubiña**Maquetació:** Tomeu Martí**Fotocomposició:**

Documenta Balear SL

Impressió:

Xisco Arts Gràfiques

C/ del Baix Riera, 1-A, Palma.

Tel. 475754

Dipòsit Legal: PM 10-1987

Dossier 5**La reforma de l'Estatut d'Autonomia**

Les modificacions que produirà en les institucions polítiques la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les illes Balears, el que suposen les transferències en matèria educativa, l'anàlisi dels estatuts de Canàries i Aragó i la situació actual del debat sobre la reforma formen el dossier d'aquest número

4 Editorial**Opinió 20**

Xina s'obre
per Antoni Ginard

Aniversaris 23**Semblança 22**

L'intel·lectual Mascaró i Fornés, un apassionat del món hindú, apareix a la nostra pàgina habitual dedicada a descriure el perfil d'un personatge destacat tant en el passat com avui dia.

Medi ambient 18

Sa Nostra s'ha convertit en una institució capdavantera, al llarg dels anys, en la protecció del medi ambient. Enguany, l'entitat destina 100 milions de pessetes a l'anomenat Projecte Natura.

Entrevista 25

El periodista, escriptor i advocat Josep Melià és el protagonista de l'entrevista d'aquest número d'*El Mirall*. Mateu Morro ha parlat amb aquest home vitalista, autodidacte i humanista, i ara ens ofereix el seu retrat espiritual i intel·lectual.

Societat 32

**La Coral de la
Universitat compleix
20 anys**

**Els itineraris
d'Eivissa 36**

Amb un relat de Joan Marí Cardona sobre la primera part del trajecte del camí vell d'Albarca s'inaugura una sèrie d'itineraris que ens mostraran diferents indrets d'Eivissa i Formentera.

Tendències**Cinema**

Pau Rosselló.....40

Llibres

Biel Mesquida44

Música

Àlex Volney.....46

Art 42**I-IV Notícies
de l'Obra**

Tercera entrega de la sèrie d'entrevistes realitzades per Cristina Ros a artistes illencs o establerts a Mallorca. A les pàgines d'art, trobareu plasmat el fruit de la conversa entre la periodista i Pep Llambias.

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5106818162

Per tercer any consecutiu, més de 20.000 persones es manifestaren al carrer, a mitjan mes de maig, per reclamar un avanç substancial en tres qüestions que, indefectiblement, formen part dels mínims de país que les Balears necessiten assolir per enfrontar amb garanties el seu futur com a poble. Per primera vegada, a cada una de les illes de l'arxipèlag balear se celebraven simultàniament actes multitudinaris units per la mateixa defensa de la llengua catalana, com explicitava l'eslògan comú de **"Junts, per la llengua"** que reuní al voltant de 15.000 persones a Palma i altres 5.000, en conjunt, a les altres illes. El bloc unànime d'entitats de la societat civil es mantenia unit i ferm, com en les darreres mobilitzacions de 1995 i 1996, com va ocórrer ja l'any 1991 amb el manifest **"Volem coman-**

molt més activa que mai, i no pot esperar a la Diada de l'any que ve. Aquest *correu* per la llengua ha d'anar adreçat principalment cap al Consolat de Mar.

Dins aquest 1997 es prendran, com és sabut, decisions importants tant en relació amb la reforma de l'Estatut d'Autonomia com en el reconeixement d'un estatut d'insularitat. Un país petit, sense unió i sense força popular, ho té molt negre per negociar bé. Un país que no compta, que gairebé ni és percebut com a poble fora del propi arxipèlag, sense fer-se notar, sense fer sentir alta i clara la pròpia veu, ho té molt cru per aconseguir acords favorables als propis interessos. Un país pluriinsular, fragmentat per la mateixa mar que uneix les quatre illes, sense fer pinya, sense sumar el màxim d'esforços institucionals, polítics i socials, quedarà sempre arraconat.

Un país que ho deixa tot en mans de les gestions de passadís dels seus representants a la capital de l'Estat, d'uns representants autonòmics que, paradoxalment, deuen obediència i estan sotmesos a la disciplina de par-

tits d'àmbit estatal, és un país que juga amb totes les cartes marcades.

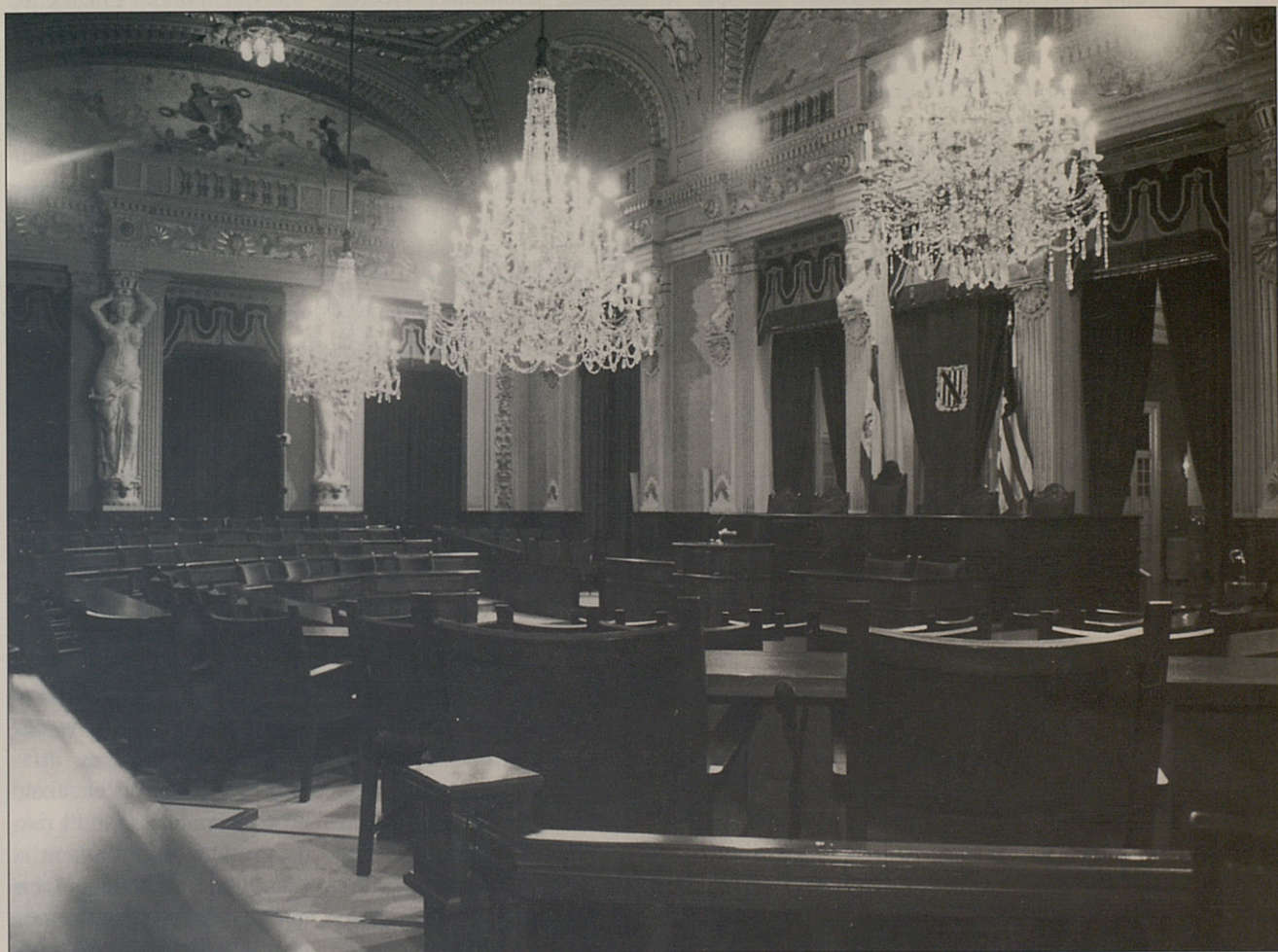
Per això, els organitzadors de la Diada ja han anunciat amb encert que la mobilització popular continuarà. Fins que totes les forces polítiques de les Balears no s'unesquin en la defensa dels mínims de país. Fins que Madrid no reconegui el caràcter específic, marcat per la pluriinsularitat, de les illes Balears. Fins que no s'assolesqui el reconeixement de la condició plena de les Balears com a comunitat o nacionalitat històrica. Fins que l'Estat espanyol no actuï i no es desenvolupi plenament com a pluricultural i plurilingüístic, promovent la difusió exterior i interior de totes les llengües que, essent diferents del castellà, són oficials a una o més Comunitats Autònomes. Fins aleshores, la mobilització d'aquest poble ha de continuar. Aquest *correu* ha d'anar adreçat cap a la Moncloa, passant tanmateix per un Consolat de Mar que, com a màxima institució autonòmica, hauria de liderar la consecució de totes i cada una d'aquestes reivindicacions. Que són justes. Legítimes. Necessàries. I assolibles si la força que sentim tots en trobar-nos junts al passeig de Vara de Rey o al passeig del Born, o a la plaça Major, a la Drassana, a Sant Francesc Xavier, a Ferreries... o recorrent els pobles de Mallorca duent amb esforç i voluntat col·lectiva una flama encesa, es manté amb la mirada fixa en un horitzó que convida a l'esperança. Per difícil que sembli el repte, tots sabem que, junts, ho podem aconseguir.

CORREU A LA MONCLOA, I AL CONSOLAT DE MAR

dar a ca nostra" i com demostra la rúbrica posada, sense cap excepció, al manifest de convocatòria de la mobilització a Mallorca encapçalat amb la llegenda **"Per què tornarem a sortir al carrer?"**.

El missatge és clar i contundent: el Govern balear no ha adoptat les mesures que la llengua necessita imperiosament per frenar la caiguda del seu ús fins a límits que, en poc temps, poden ser merament residuals si ens referim a la conurbació de Palma o a tota la costa turística. I es reclamen aquestes mesures perquè en joc hi ha ni més ni manco que la convivència, la cohesió social i la identitat que ens fa ser un poble amb personalitat pròpia. El Govern balear té un mandat estutari de preservar aquesta llengua, de liderar, planificar i coordinar la política lingüística, donant exemple i fixant i proposant objectius a tota la societat, donant facilitats. Però la percepció de les desenes de milers de manifestants que surten al carrer, amb alegria perquè tenen la certesa que són molts més dels que els altres volen i diuen però també amb fermesa perquè són conscients de la gravetat de l'estat de l'idioma, és que el Govern i el seu president diuen i diuen que faran i faran... però no mouen un dit. Cap mesura efectiva. Gens d'exemple personal o institucional. Per no esmentar el gest patètic de donar carta de credibilitat als que fan ostentació de la seva ignorància i de la seva voluntat lingüística secessionista. Això no pot continuar així. La mobilització ha de continuar i ser

LA REFORMA DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA

El dossier d'aquest número d'*EL Mirall* s'obre amb un article d'Andreu Ribas, que explica les modificacions que afectarien les institucions amb la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les illes Balears. A continuació, Pere Polo, fa una sèrie de reflexions sobre el funcionament de l'Admi-

nistració educativa un cop s'hagin transferit les competències. Mateu Morro, per la seva part, ens situa envers dels estatuts de Canàries i Aragó. Tanca el dossier, una informació, firmada per Antoni Alorda, que descriu el moment en què es troba el debat sobre la reforma de l'Estatut.

DOSSIER
●●●

La reforma de l'Estatut modificaria aspectes de la política institucional

Canvis en la condició de membres dels consells insulars i el Parlament

Des de finals del passat any 1996, i seguint l'exemple d'altres comunitats autònomes (fins ara Aragó i Canàries) que han modificat els seus estatuts en aspectes relacionats amb el funcionament de les seves institucions polítiques, s'ha plantejat a les illes procedir, entre d'altres, a una reforma de l'Estatut en aquest àmbit. No es tracta, tanmateix, d'una pretensió que hagi aflorat sobtadament o espontània. Fa bastants d'anys que sorgeixen reflexions sobre aquest tema, encara que tal vegada no presentaven el consens polític que sembla que ara hi ha. Almeno aquesta sembla ser la intenció, encara que no sempre pel que fa a l'abast i al contingut de la reforma.

En aquest aspecte institucional, són tres les principals modificacions que es discuteixen: La prolongació dels períodes de sessions del Parlament balear, la possible dissolució anticipada del Parlament i la forçosa coincidència de la condició de membre dels consells insulars amb la de diputat del Parlament.

Els dos primers temes són generals de totes les comunitats autònomes que accediren al seu autogovern mitjançant l'article 143 de la Constitució. El tercer ja és específic i peculiar de les illes Balears.

El període de sessions parlamentàries es limita al termini d'un màxim de quatre

mesos per any, dins del termini comprès entre els mesos de febrer a juny i de

setembre a desembre. L'origen d'aquesta limitació rau en els anomenats Acords autonòmics de juliol de 1981, entre el Govern d'UCD i el PSOE, i obeïa a raons pretesament econòmiques i també a una concepció que subestima un tant la funció i l'activitat dels parlaments autonòmics. No obstant això, avui en dia la pràctica ha demostrat la necessitat d'una activitat més continuada del Parlament i se n'ha ampliat el període de sessions al mateix nivell o semblant que el de les Corts Generals. L'augment de les competències autonòmiques i una

eficaç i estable funció de seguiment i control del Govern sembla que ja exigeix una presència més permanent en l'exercici de l'activitat parlamentària. La

retribució dels diputats serà un tema col·lateral i inevitable que també s'haurà de resoldre.

Quant al segon tema de reforma, s'ha d'assenyalar prèviament que la impossibilitat de la dissolució anticipada del Parlament per decisió del president del Govern també és motivada pels citats Acords autonòmics amb l'argument que seria «beneficiós per a l'interès general».

I el cas és que algun fonament hi ha, ja que la dissolució anticipada de diversos parlaments autonòmics provocaria una contínua successió temporal d'eleccions legislatives, difícils d'encaixar

en el calendari, amb el risc de produir el cansament o l'atonía dels ciutadans i, en conseqüència, la seva menor participació en les processos electorals.

Incloure en l'Estatut una potestat de dissolució del president limitada en el temps seria una solució acceptable

Els consells insulars presenten una composició cridanera i única

EDICIONS DOCUMENTA BALEAR

presenten

Quaderns d'història contemporània de les Balears

1. Mallorca durant la Guerra Civil (1936-1939)
Josep Massot i Muntaner	2. El moviment obrer a les Balears (1869-1936)
Pere Gabriel
3. Mallorca durant el segle XIX (1808-1868)
Pere Fullana	4. Els moviments literaris a les Balears (1840-1990)
Pere Rosselló i Bover
5. La Restauració a Mallorca (1874-1923)
Isabel Peñarubia	6. La dona en la Mallorca contemporània
Joana M. Escartín / Aina R. Serrano

FUNDACIÓ «SERVEIS DE CULTURA PER AL POBLE»

Per a la promoció popular de la nostra cultura
estam al vostre servei

Demaneu informació a c/ Rubén Darío, 12, 5è-B, 07012 PALMA

No obstant això, no es pot oblidar la importància d'aquesta potestat del president del Govern en els sistemes parlamentaris. La seva inexistència pot ser font d'instabilitat governamental en cas que es produeixi una situació de gran divisió o fragmentació dels grups polítics del Parlament i, per això, es fa difícil i complex el suport de la funció de govern. És cert que el Govern disposa d'instruments, un cop elegit, per mantenir la seva posició, ja que l'exigència de responsabilitat i cessament del Parlament és complicada de realitzar: el vot de censura constructiva o amb un candidat alternatiu i sempre per majoria absoluta de diputats. I, alhora, el Parlament disposa d'alguns mitjans per controlar i impulsar la tasca del Govern. Emperò en situacions de crisis polítiques greus poden ser insuficients i provocar una paràlisi institucional.

Potser incloure en l'Estatut d'Autonomia una potestat de dissolució del president limitada en el temps seria una solució acceptable. A Canàries, per exemple, s'ha inclòs amb la prohibició de la dissolució al principi (primer període de sessions) i al final (darrer any) del govern parlamentari. O tal vegada es prefe-

La reforma es planteja la prolongació dels períodes de sessions del Parlament.

reixi incloure-la sense aquestes restriccions; o, al contrari, no modificar l'Estatut en aquest punt. Fins ara s'han trobat respostes polítiques en cas de conflicte, però

•
*És necessària una
activitat més
continuada
del Parlament*
...

no han faltat ocasions en què la política balear s'ha acostat a una situació de paràlisi.

Finalment, s'ha plantejat també la modificació de

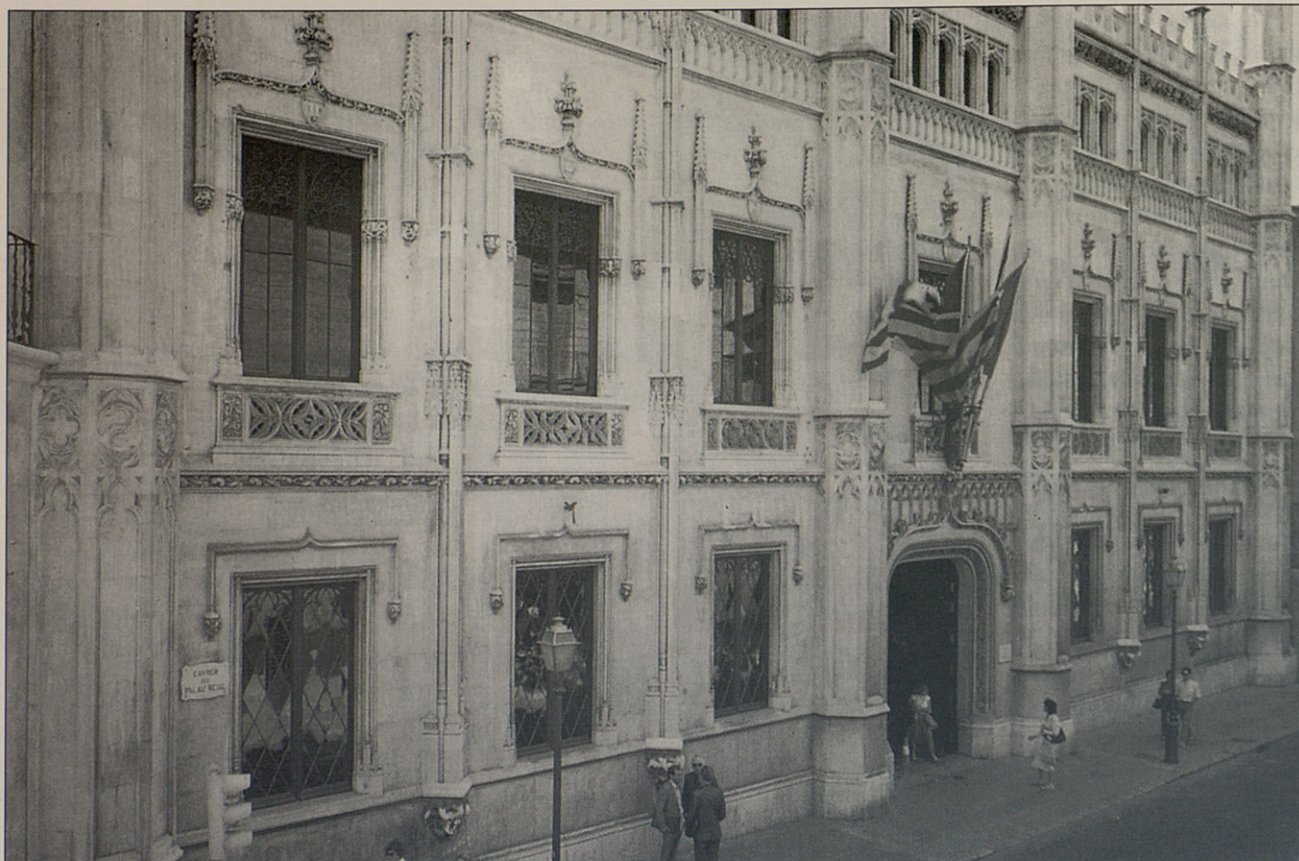
l'elecció dels consells insulars i la seva connexió amb el Parlament balear. Aquestes institucions de govern de l'organització política balear són peculiars de la nostra comunitat autònoma i es deriven d'un fet geogràfic obvi: l'estructura insular. La seva funció és la representació, gestió i admi-

Optica Lux

MULTIOPTICAS

**50 ANYS
AL VOSTRE SERVEI**

carrer dels Oms, 26
Tel. 72 15 57
07003 Palma de Mallorca

La modificació de l'Estatut afectaria l'actual doble condició dels membres dels consells insulars.

nistració dels interessos propis de cada illa. És a dir, es constitueixen a manera de grans ajuntaments de cada illa amb l'objectiu de resoldre els problemes comuns del territori insular, coordinant, en ocasions, les competències dels municipis i col·laborant-hi. L'Estatut d'Autonomia els reconeix una ampla llista de competències executives a l'article 39 que els converteix, pràcticament, en els governs insulars de la Comu-

nitat; encara que, per ara, s'han aplicat parcialment.

La seva composició presenta una característica cridanera i única en tot l'Estat espanyol; els seus membres són, alhora, diputats del Parlament balear i exerceixen, en conseqüència, dos tipus d'activitats: la legislativa a nivell balear i l'executiva o de gestió a nivell insular. L'explicació d'aquesta peculiar composició es troba en la recerca d'una solució a les històri-

cament difícils relacions entre les illes. En els debats de l'Estatut d'Autonomia es va destacar que aquesta doble condició «ha de fer possible l'equilibri i la concòrdia entre l'existència d'una sola Comunitat Autònoma i les illes que la integren» (Mir Mayor, 11 de gener de 1983), ja que «per la coincidència de les persones es produirà una articulació vertadera entre les illes Balears» (Martín Villa, 19 de gener de 1983).

Emperò tal coincidència està produint problemes en el funcionament d'ambdues institucions a causa de la impossibilitat d'actuació simultània; problemes que augmentaran amb risc de bloquejos temporals per l'activitat, cada vegada major, de la Cambra legislativa, que s'agreuaria si s'amplia el període de sessions; i per l'augment previsible de les competències dels consells insulars en aplicació de l'article 39 de

carrer del
baix riera, 1-a
tel: 24 03 86
07009 palma

arts
XISCO
grafiques

Plànols topogràfics
Fotografies aèries

Plaça del Rosselló, 4-A, 3r.
Teléfono 72 33 56

07002 Palma de Mallorca

l'Estatut. També s'ha pogut constatar una faceta conflictiva novedosa: l'ús dels consells com a caixa de ressonància de discrepàncies polítiques més pròpies de l'esfera parlamentària, fet que a vegades tendeix a desvirtuar el seu caràcter estrictament administratiu.

La solució estatutària de la coincidència de membres d'ambdues institucions pot donar pas a una separació que seria beneficiosa per a ambdós en el sentit de facilitar el seu respectiu funcionament i reforçaria el ple exercici de les competències que els són pròpies. Hi ha diverses alternatives i tenen exemples en altres institucions de semblant caràcter; totes amb els seus avantatges i inconvenients. Així, pot optar-se per una elecció directa i separada del Parlament, a la manera dels consells canaris; el risc és el cansament i la confusió de l'electorat davant

Seria convenient iniciar el procés de reforma com més aviat millor.

l'elecció simultània de tres llits pels ciutadans en els institucions diferents: Parlament, consells i ajuntaments. També es pot acudir a la tècnica de les diputacions provincials; l'elecció indirecta, és a dir, per part dels regidors esco-

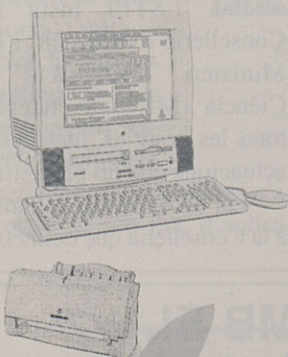
La reforma de l'Estatut no serà fàcil i requerirà el major consens

respectius ajuntaments. El risc és una possible pèrdua de legitimitat i interès ciutadà. Potser es podria, fins i tot, cercar alguna solució nova.

La modificació de l'Es-

tatut no serà un procés fàcil i requerirà el major consens possible entre les forces polítiques de la Comunitat. A més, seria convenient iniciar-lo com més aviat millor, si existeix voluntat política de dur-ho endavant, perquè una dissolució de les Corts Generals paralitzaria el procés ja que és imprescindible que s'aprovi.

Andreu Ribas

XIPS

MCA, S.L.

Equips Informàtics i Servei Tècnic Oficial

SUPEROFERTA

Performa 5260/120 12Mb. HD 1,2Gb. CD 8x

Procesador PowerPC 603e

+ Apple StyleWriter 1500

164.750* Ptes.

DISPONIBILITAT D'UNA ÀMPLIA GAMMA DE SOFTWARE EN CATALÀ

Últimes novetats: "ESCRIU 2.0" i "WordCorrect".
Corrector ortogràfics de català per a ordinadors Apple Macintosh.

I ARA, A XIPS, AMB TOTES LES COMPRES DE HARDWARE incloem un TELÈFON MÒBIL GSM AIRTEL

* PREUS SENSE IVA I FINS AL FINAL D'EXISTÈNCIES.

Punt de Venda Servei Tècnic
Autoritzat Apple Oficial Apple

C/ Sant Joaquim, 9 Bxs Tel: 971-76.06.76 Fax: 971-76.04.26 07003 - PALMA (MALLORCA)
C/ Cos de Gràcia, 75 Tel: 971-35.37.83 Fax: 971-35.37.83 07702 - MAÓ (MENORCA)

Transferències d'Educació: ens hi jugam el futur

L'STEI considera que les illes Balears gaudiran d'unes competències en matèria d'educació cedides i controlades i molt per davall del sostre competencial previst al darrer projecte de la reforma de

l'Estatut aprovat pel Parlament. En aquest article, Pere Polo demana a la Conselleria d'Educació que expliqui com pensa dur a terme la transferència i com quedarà el sistema educatiu un cop transferit.

L'STEI, com a sindicat nacional i de classe de les illes Balears, sempre ha estat capdavanter en la lluita per l'assumpció de les competències educatives, atès que les consideren una peça clau per garantir el manteniment de la nostra identitat cultural i nacional i, també, per millorar la gestió i aproximar-la a la comunitat educativa.

Anys després de l'aprovació de l'Estatut, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, gaudirà d'unes competències cedides i controlades; unes competències molt per davall del sostre competencial previst al darrer projecte de reforma de l'Estatut, aprovat pel Parlament de les illes Balears, que fou rebutjat pel Parlament espanyol amb els vots del PP i del PSOE perquè anava més enllà del

L'Administració educativa s'ha d'adaptar al fet insular i comarcal de la CA.

Pacte Autonòmic. Ara, l'STEI segueix reivindicant una reforma estatutària que eixampli el sostre competencial per tal d'assolir l'equiparació amb les comunitats històriques, especialment en matèria educativa.

D'acord amb el Pacte

Autonòmic, l'1 de gener de 1998 és la data per a la transferència educativa, ara bé, és té l'amarga experiència de la transferència universitària, on hi va haver un ball de xifres i una successió d'endarreriments. Tot i confiar que en aquesta ocasió

es compleixi el calendari oficial, l'STEI insta la Conselleria d'Educació i el Ministeri d'Educació i Ciència (MEC) a endegar totes les gestions, mesures i actuacions que ho permetin.

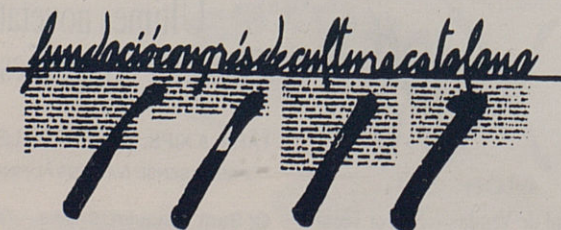
Per això, l'STEI reclama a la Conselleria que defineixi

Ses Piules
Estudi
de
Perruqueria

Carrer de Navarra, núm. 3, 1r - 07003 Palma - Tel. 71 80 37

EL MIRALL

**AMB EL
SUPORT DE**

El procés de transferències educatives es duu a terme dins un marc desfavorable.

com s'organitzarà i com funcionarà l'administració educativa un cop transferida. L'administració educativa s'ha d'adaptar al fet insular i comarcal de la nostra comunitat autònoma mitjançant la descentralització de tots aquells serveis que funcionen més eficientment si s'acosten al seu lloc d'aplica-

ció. Caldrà, per tant, definir la seva organització territorial, el paper dels consells insulars, la zonificació que es preveu per a cada illa, la possibilitat de crear oficines administratives, i definir aquelles funcions aptes per ésser descentralitzades.

La Conselleria d'Edu-

cació haurà, també, de desenvolupar un currículum propi, adaptat als nostres trets culturals específics i a les necessitats de la nostra societat, que afecti tots els nivells educatius, fins i tot l'universitari, i planifiqui plans de reciclatge en llengua catalana dins l'ho-

rari de treball, catalogui les places escolars en català i aprovi un Decret de mínims per a l'ensenyament en llengua catalana que garanteixi la plena normalització lingüística i cultural.

L'STEI demana, així mateix, que es defineixi un marc de col·laboració amb les conselleries d'Educació de Catalu-

*La Conselleria
haurà
de desenvolupar
un currículum
propi*

*La CAIB gaudirà de
competències per
davall del sostre
competencial
previst*

**erco
leta**
Gianni Rodari

**Infants de 0 a 4 anys
Ensenyament en català
Pedagogia activa
Grups reduïts
Servei de cuina**

ARQUITECE BENNÀSSAR, 46
07004 PALMA - Tel. 29 90 86

**erco
leta**
Gianni Rodari

nya i del País Valencià, tant per a temes culturals i lingüístics com per intercanviar experiències en la gestió de les competències educatives.

El sindicat d'ensenyament creu que s'ha d'establir una xarxa de centres que ha de preveure tant la implantació de l'educació infantil com de la secundària obligatòria. També considera necessària la constitució de la Mesa Sectorial d'Educació de la Comunitat Autònoma per negociar la política de personal i els aspectes de la política educativa. Segons l'STEI, la Conselleria d'Educació hauria d'explicar els trets principals de la seva política de personal per garantir l'estabilitat del professorat interí i procedir a l'equiparació retributiva dels treballadors i treballadores de l'ensenyament, tant públic com privat, amb els de funcionaris de la CA.

Des de l'STEI es demana que la Conselleria faci pública la concreció de tots aquests punts i l'elaboració de les necessàries propostes que donin resposta a totes les qüestions que s'han anat plantejant. Aquesta tasca planificadora és imprescindible perquè la transferència es faci en condicions i serveix per millorar el sistema educatiu.

L'STEI reclama, tant al govern central com a l'autonòmic, l'acceleració de les negociacions.

Igualment, l'STEI es preocupa per la política pressupostària restrictiva en matèria d'educació: retalls en el pressupost del 96 (que ja venia prorrogat del 95) i un pressupost per al 97 amb un creixement per sota de la inflació, un pressupost que posa en perill l'a-

plicació en condicions de qualitat de la reforma educativa. Totes aquestes mancances pressupostàries fan que el procés de transferències a l'àmbit del «territori MEC» es dugui a terme dins un marc desfavorable

els serveis com a l'hora de fer front als dèficits territorials que es puguin detectar.

L'STEI reclama, tant al govern central com a l'autonòmic, l'acceleració de les negociacions, la participació real dels diversos col·lectius implicats i l'adquisició dels compromisos financers adequats per a la correcta dotació econòmica d'aquest traspàs competencial.

Pere Polo

L'STEI demana la constitució de la Mesa Sectorial d'Educació

...

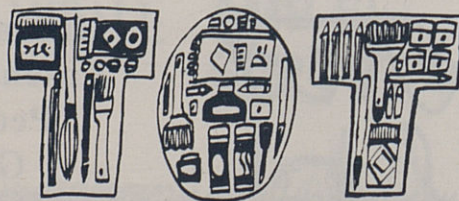
tant a l'hora de quantificar

PAPERS PINTATS I PINTURES

Casa Pomar Flores

ARTICLES PER A ARTISTES
VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 72 14 83 - Fax 71 93 12
07002 PALMA DE MALLORCA

MATERIAL DE BELLES ARTS

PELLETERIA, 2 I SOL, 28 - Telèfon 72 28 59
07001 PALMA DE MALLORCA

Canàries i Aragó, la força política i la voluntat d'autogovern

Posar en un mateix bloc d'anàlisi la reforma dels estatuts de Canàries i d'Aragó és ben poc correcte. Les dues reformes, encara que en el seu tram final hagin anat plegades, són fruit de processos diferents en les motivacions i en els continguts. Això sí, el dos casos expressen la dialèctica entre l'Administració centralitzadora i la capacitat de pressió política de les comunitats autònomes: Canàries consolida, amb un notable èxit, el seu estatus diferencial i dotat d'unes eines adequades a la seva condició geogràfica, econòmica i d'identitat històrica; Aragó, per la seva banda, obté una reforma d'abast més discret. La satisfacció dels canaris i la relativa frustració aragonesa tenen en comú, però, que han posat de manifest la força política de les dues comunitats i la voluntat d'autogovern majoritària dels dos pobles.

El Pacte Autonòmic de 1992 entre el PP i el PSOE, deixava Aragó en el cul de sac de les autonomies (al costat de les illes Balears). Aquesta realitat topava de front amb la sensació aragonesa de marginació enfront a les comunitats limítrofes de Catalunya, País Valencià, Navarra i País Basc, i amb la pròpia voluntat política dels partits aragonesos de fer realitat la previsió constitucional de reforma de l'Estatut, possible a partir dels cinc anys de la seva aprovació.

La millora del bagatge competencial és notòria a Canàries.

Per això, el 30 d'abril de 1992 es creà una ponència a les Corts d'Aragó per estudiar el tema. L'acord unànime de totes les forces polítiques (PSOE, PA, PP i IU), permeté l'aprovació, el 30 juny de 1994, de la proposició de llei. Mentrestant, la societat aragonesa organitzà una mostra cívica impressionant: el dia 23 d'abril de 1992, 1993 i

1994, el dia de Sant Jordi, tot Aragó sortí al carrer a favor de l'autonomia plena.

Desembre de 1996

La iniciativa de les Corts d'Aragó fou admesa a tràmit el 15 de novembre de 1994, encara que la dissolució de les cambres convertí en inútil l'acord. A les eleccions generals de 1995 hi hagué un acord de coalició entre el PAR i el

PP que incloïa el compromís de reformar l'estatut. La iniciativa es tornà a canalitzar i l'11 de juny de 1996 hi hagué el debat de totalitat. Durant el debat posterior el PAR veié l'abast limitador de les esmenes introduïdes pel PP i el PSOE, i refredà el seu suport. Per fi, el 19 de desembre de 1996, es veieren les esmenes del Senat, i s'aprovà el text final amb l'abstenció del PAR. Els nacionalistes de Chunta Aragonesista, també s'oposaren als retalls que el PP i el PSOE dugueren a terme.

La reforma reconeix Aragó com a nacionalitat (la posició de CiU sobre el tema fou poc oportuna, ja que Aragó, i això Catalunya més que ningú mai no ho podrà discutir, posseeix trets sobrants d'identitat diferencial). D'altra banda, es dugué a terme una reforma institucional que no abordà el Pacte Autonòmic de 1992 entre el PP i el PSOE, encara que les esmenes d'aquests dos partits la deixen en poca cosa. Des d'un punt de mira competencial, el nou text incorpora 13 competències noves, entre elles l'Insalud. Però no s'obtenen competències importants com presons i policia, i es buida gairebé del tot de contingut la reforma del sistema de financiació.

El text reformat reconeix la diversitat lingüística d'Aragó, però ho fa a un nivell molt genèric, i supe-
ditat a una llei de les Corts d'Aragó (el futur del català

La reforma de l'Estatut d'Aragó reconeix la seva diversitat lingüística

a Aragó no és fàcil, en obra recessió en algunes zones i mancat de qualsevol reconeixement; l'antiga llengua aragonesa encara ho té més difícil, reduïda a formes dialectals molt heterogènies pròpies d'algunes valls pirinenques, i també en un ràpid procés d'extinció).

En resum, hom té la sensació de trobar-se davant un fracàs relatiu de les aspiracions aragoneses: Aragó resta lluny de les autonomies de l'article 151 de la Constitució. Però, malgrat tot, gràcies a la mobilització del seu poble i gràcies a la capacitat d'entesa de les seves forces polítiques, ha eixamplat el seu sostre d'autogovern. D'alguna manera, Aragó ha obert el camí al que podrien ésser la resta de reformes estatutàries de les autonomies de la via lenta.

El novembre de 1991 s'inicià en el parlament canari el procés. La Comissió d'Estudi es constituí el 9 de gener de 1992, i prolongà les seves tasques durant 3 anys. El Parlament de Canàries aprovà el nou text el 15 de juliol de 1994.

A diferència de la proposta aragonesa, estam davant la reforma d'un estatut de sòtil competencial alt (que ja tenia educació i sanitat entre altres competències); davant una comunitat autònoma que administra un pressupost proper als 500.000 milions de pessetes, i que gaudeix d'un règim econòmic i fiscal especial.

La proposició de llei va tenir la mateixa sort que la

Aragó ha aconseguit eixamplar el seu sostre d'autogovern.

d'Aragó, ja que la dissolució anticipada de les cambres va impedir la seva tramitació efectiva. Tanmateix, tot just després de les eleccions de 1995, l'acord del PP amb Coalició Canària eliminà qualsevol obstacle per a la seva aprovació definitiva.

El nou Estatut de Canàries inclou reformes institucionals significatives, entre les quals destaquen les que fan referència a la reforma del sistema electoral, i a l'articulació dels *cabildos* insulars dins el conjunt de la comunitat autònoma. Estableix la consideració

de Canàries com a nacionalitat, i, en una insòlita afirmació autodeterminista, reconeix el poble canari com a emanador de sobirania.

La millora del bagatge competencial és notòria en quantitat i qualitat: ports, aeroports, política d'ocupació i gestió de les empreses públiques de l'Estat a Canàries; incorpora també la competència en les aigües

territorials espanyoles que volten les illes; Canàries podrà tenir una policia pròpia, ordenar el seu sector pesquer i gestionar el sistema de la seguretat social, entre moltes altres coses.

S'estableix la necessitat de participació del Govern Canari, dins la representació de l'Estat, en la negociació dels assumptes que afecten Canàries, i es consolida la seva situació de regió ultraperifèrica dins la Unió Europea. El nou articulat incorpora a l'Estatut el règim econòmic i fiscal especial i estableix que per a la seva modificació caldrà un informe del Parlament Canari.

L'èxit canari contrasta amb la decepció aragonesa. En tot cas, com he dit, l'assaig aragonès prefigura el que podran ésser els resultats màxims finals dels processos de reforma de les comunitats de l'article 143. No llevem cap mèrit, però, a l'esforç aragonès, que ha estat capa

de complementar un acord polític molt ampli amb una mobilització cívica massiva, i rompre els acords de 1992 entre el PP i el PSOE.

En els dos casos, la reforma ha estat possible per l'existència d'un sòlid consens polític: el PP tant a Canàries (amb Coalició Canària) com a Aragó (amb el PAR) s'havia compromès amb les reformes; el PSOE, per la seva banda, ha mantingut unes posicions probablement més acovardades, dins la línia centralitzant que s'ha apo-

derat del partit durant i després de la seva experiència governamental, però sense rompre el consens bàsic. Sense la combinació de sensibilització i exigència social, consens polític i habilitat negociadora, Madrid, de bon grat, mai no hauria facilitat aquestes millores de l'autogovern de Canàries i Aragó.

Mateu Morro

L'Estatut de Canàries inclou reformes institucionals significatives

L'èxit canari contrasta amb la frustració aragonesa

Una ponència reprendrà el debat de la reforma de l'Estatut d'Autonomia

El 12 de 1995, el Congrés de Diputats ens va infrinir la humiliació institucional més greu que hem sofert com a país des del recobriment de l'autogovern. Després d'anys d'espera ignominiosa i injustificable, PSOE i PP rebutjaren la presa en consideració de la reforma de l'Estatut que havia aprovat el Parlament Balear el 29 de gener de 1991. El PSOE va votar en contra, mentre que el PP, que aquí n'havia fet bandera electoral, es va abstenir, tot i ser ben conscient que el seu vot favorable, unit als dels altres grups, era suficient per a superar el tràmit de presa en consideració. Just dos mesos després, es prenen en consideració dos projectes de reforma, els d'Aragó i Canàries, d'abast similar al nostre.

Fou una actuació democràtica intolerable, que no poden consentir que es repeteixi. Els representants de l'Estat espanyol no tenen legitimitat per negar-se a pendre en consideració una proposta de modificar

El 1995 el Congrés del Diputats no pren en consideració la proposta de reforma de l'Estatut.

el règim competencial i les institucions pròpies aprovada per la màxima institució d'autogovern del nostre país, si aquesta es mou dins el marc constitucional. Recordem que les constitucions federals ni tan sols són aprovades pel parlament de la federació, tan sols es com-

templen mecanismes per garantir l'adequació de la Constitució de l'Estat federat a la Constitució de la Federació.

El contingut de la reforma del 1991 era prou ambiciós

El ple del Parlament Balear de dia 29 d'abril d'enguany ha aprovat constituir una ponència

per reprendre el debat sobre la reforma de l'Estatut

d'Autonomia de les illes Balears. És ben hora. Confiam que aquesta vegada vagi de ver, perquè ja l'octubre de 1995, a proposta del grup parlamentari nacionalista PSM, es va crear una ponència per estudiar l'abast competencial de les diverses autonomies, amb la intenció que esdevingués el fòrum on proposar la necessitat d'impulsar novament la reforma. Per mostra de l'interès del PP en el tema, basti dir que aquesta

ROLDAN OFICINES I DESPATXOS SA

A la seva disposició en:

- despatxos direccionals
- despatxos i oficines generals
- mampares d'oficina
- separacions simples i dobles

- estanteries emmagatzematge
- estanteries gran càrrega
- biblioteques
- cadires i taules apilables per a col·lectivitats

Complements: llums

cendrers (de peu i sobretaula)
caixes fortes, etc.

Eusebi Estada, 68 (carrer del tren de Sóller)
Telèfon 20 98 13 CIUTAT

La reforma aprovada al Parlament el 1991 atribuïa a les Balears les competències que la Constitució no reserva a l'Estat.

ponència no s'ha arribat a reunir mai.

Volem pensar que el document de partida per a la nova proposta de reforma sia el text del 1991, però el PP ja ens anuncia rebaixes i el PSOE mantén la seva postura jacobina. El PSIB-PSOE només vol que prenguem cafè quan se'n serveixi a tothom, si és que se'n serveix, i això si Madrid els ho consent i Rodríguez Ibarra no s'ha de molestar gaire.

Cal reconèixer que el contingut de la reforma del 91 és prou ambiciós, dins les possibilitats que permet la Constitució. A nivell competencial, inclou la possibilitat de crear una policia autonòmica, l'execució dels acords de la normativa europea, afegeix una llista de noves i importants competències i amplia l'abast d'altres. Però, el més rellevant, és que assu-

meix una fórmula de tancament del sistema que proposàvem des del PSM: atribuir a les illes Balears totes les competències que la Constitució no reserva explícitament a l'Estat.

Pel que fa a l'àmbit institucional, la reforma potencia el Parlament suprimint la limitació a quatre mesos del període de sessions, com també elimina la prohibició que els dipu-

tats rebin remuneracions (permetent la reconducció del polèmic, i certament poc elegant, sistema de dietes). Augmenta el règim d'incompatibilitats entre diputats i consellers insulars i permet la dissolució del Parlament per part del president, sense que la data de les eleccions autonòmiques hagi de coincidir necessàriament amb d'altres de l'Estat.

A nivell de finançament, la reforma de l'Estat

tut institueix el sistema de concert econòmic, és a dir, que l'autonomia recapta tots els tributs i lliura a l'Estat el preu pactat per finançar els serveis, mínims, que s'hagi reservat. Així mateix, el text fa èmfasi en la necessitat de compensacions, per la insularitat (tant respecte de la Península ibèrica, com pel caràcter arxipèlag del país).

Des d'un punt de vista nacionalista, hi ha reivindicacions no assolides en la reforma del 1991 que caldria tornar a plantejar: la denominació de «nacionalitat històrica» o l'equiparació del tractament de la llengua catalana, entre d'altres. Sobre el règim competencial, la reforma del 91 és un bon punt de partida. Però seria preferible abandonar el sistema de llista i establir, simplement, que

totes les atribucions que la Constitució no reserva explícitament a l'Estat, són de la Comunitat Autònoma.

També seria una bona oportunitat per fer una passa més a favor de l'insularisme, per regular el referèndum, o per modificar la compatibilitat en les condicions de conseller i diputat, sense descartar l'elecció en llistes separades, etc.

Tant de bo que aquest cop hi hagi una voluntat

decidida d'avançar cap a l'autogovern. En aquest moments s'estan tramitant a les Corts Generals reformes estatutàries importants, mentre el Parlament balear bada. El que és fins ara, el nostre Govern, per dir-ho en frases de Shakespeare, ens ha fet vessar moltes llàgrimes i no ens n'eixuga cap.

Antoni Alorda

La ponència creada el 1995 no es va reunir mai

A nivell de finançament, s'hauria d'instituir el sistema de concert econòmic

Pianos Can Garcias®

Pere Josep Garcias

Pianer

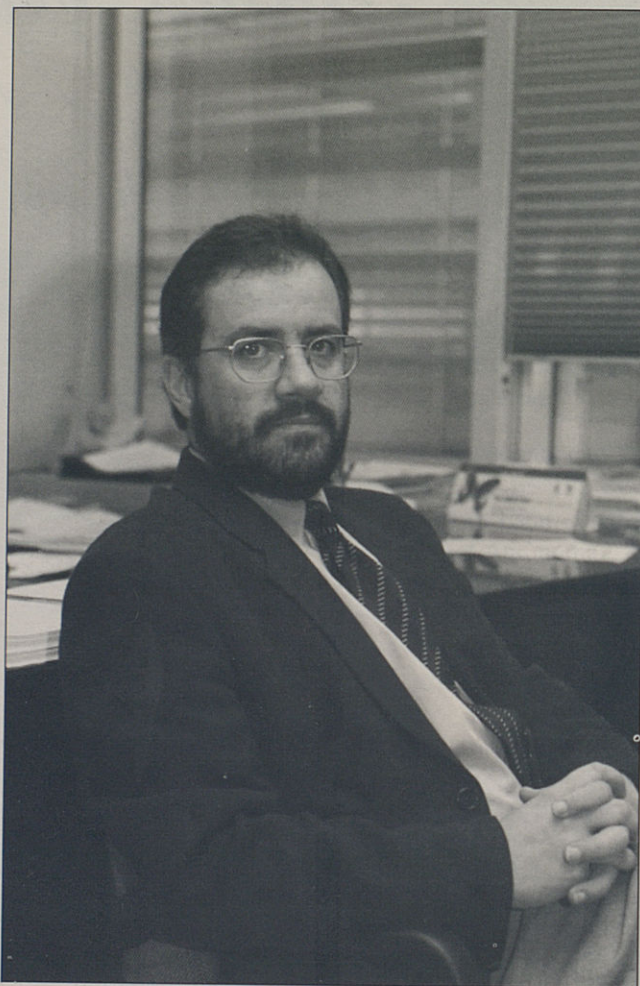

PETROF

Andreu Ramis, cap de Gestió Social i Cultural de Sa Nostra

«La nostra entitat és capdavantera en la protecció del medi ambient»

L'esment que ha posat Sa Nostra en la protecció de la natura mitjançant programes específics adreçats als escolars, l'organització de seminaris, el suport a la publicació de llibres i l'edició de fulletons ha fet que l'entitat sigui, dins l'àmbit financer, capdavantera en la protecció del medi ambient, segons Andreu Ramis, cap de Gestió Social i Cultural de Sa Nostra.

Andreu Ramis, cap de Gestió Social i Cultural de Sa Nostra.

Els anys 80, Sa Nostra va començar a desenvolupar una sèrie d'iniciatives encaminades a crear una consciència favorable a la protecció del medi ambient i del patrimoni natural i cultural. Durant aquesta època, l'entitat va assumir el patrocini de llibres com *Flora de Mallorca* o *Els boscos de les illes Balears*, entre altres títols. Fou en els anys 90 quan s'intensificaren les campanyes, a través de fulletons de publicitat, per prevenir els incendis i estalviar energia, per posar només dos exemples.

«El 1993 es varen fer més palesos els problemes mediamambientals, i llavors Sa Nostra decidí actuar a nivell local, que, com diuen els ecologistes, també significa lluitar a nivell global. Aquest va ser l'any en què es va decidir crear el Projecte Natura, al qual en-

guany s'ha destinat un pressupost de 100 milions de pessetes, enfront dels 50 de 1996», explica Ramis.

Aquest projecte té com a objectiu difondre, entre la població de les illes Balears, pautes informatives i de comportament tendents a un major respecte envers el medi ambient, afavorint així la millora real de l'entorn i el foment d'estretàgies dirigides al desenvolupament sostenible.

Alhora, també vol impulsar iniciatives adreçades a la consecució de l'objectiu anterior, especialment en els àmbits de l'educació,

de la formació professional i del binomi medi ambient-empresa.

Precisament, Sa Nostra està realitzant una important tasca envers la cons-

cienciació de la població escolar en matèria mediamambiental. «S'estan des-

envolupant programes escolars a centres propis, com Can Tàpara i Sa Canova. També tenim convenis de col·laboració amb l'observatori de Costix i el Museu Balear de Ciències Naturals de Sóller. Actualment, estam mantenint

converses amb el GOB per tal d'organitzar visites a la Trapa», comenta el cap de Gestió Social i Cultural de Sa Nostra.

Per una altra banda, Sa Nostra continua en la línia de divulgació mitjançant la publicació de llibres (recentment s'ha editat el títol *Bolets de les illes*

•

Aviat es publicarà la col·lecció Papers de medi ambient

•••

•

El març es va celebrar un seminari sobre desenvolupament sostenible

•••

Curs 96/97

Programa

"SA NOSTRA" amb la natura

Escola del Medi Can Tàpera
Sa Canova, un camp agrícola experimental
Museu Balear de Ciències Naturals - Jardí Botànic de Sóller

Sa Nostra té un projecte destinat a escolars.

Balears) o CD-ROM com el del Parc de s'Albufera. «Ara estam preparant», comenta Ramis, «l'edició d'una guia ecociclista. També pensem treure al mercat una col·lecció editorial que es dirà Papers de medi ambient».

Actualment, Sa Nostra està treballant en l'obertura de línies de debat al voltant de l'economia, el medi ambient, l'ecologia i l'empresa. Això s'ha plasmat en unes jornades, celebrades el mes de novembre sota el títol: *Desenvolupament so-*

bre educació mediambiental a l'escola, al treball i al carrer. Més recentment, el mes de març passat, es va desenvolupar, a Can Tàpera, un seminari internacional sota el títol: *Desenvolupament sostenible a la Mediterrània: entre la realitat i la utopia.*

Dins el mateix camp de debat, en col·laboració amb

el Consell Insular de Mallorca (CIM), s'estan preparant unes jornades sobre el

medi ambient en els petits municipis. Més cap a la tardor, s'organitzaran unes jornades sobre qui és qui i què fa en matèria medi ambiental. «Volem assegurar en una mateixa taula

tots els agents socials involucrats en el tema: Administració, tècnics i científics,

organitzacions ecologistes, empreses, mitjans de comunicació, etc», subratlla Andreu Ramis.

Ramis creu que en el món empresarial comencen a adonar-se que el territori té unes limitacions i que la seva preservació és en termes econòmics un actiu. A poc a poc, hi ha una major conscienciació.

Andreu Ramis entén que els esforços que està realitzant l'entitat en l'àrea de protecció del patrimoni mediambiental té aplicació en la pràctica, la qual cosa es farà més palesa en els propers anys.

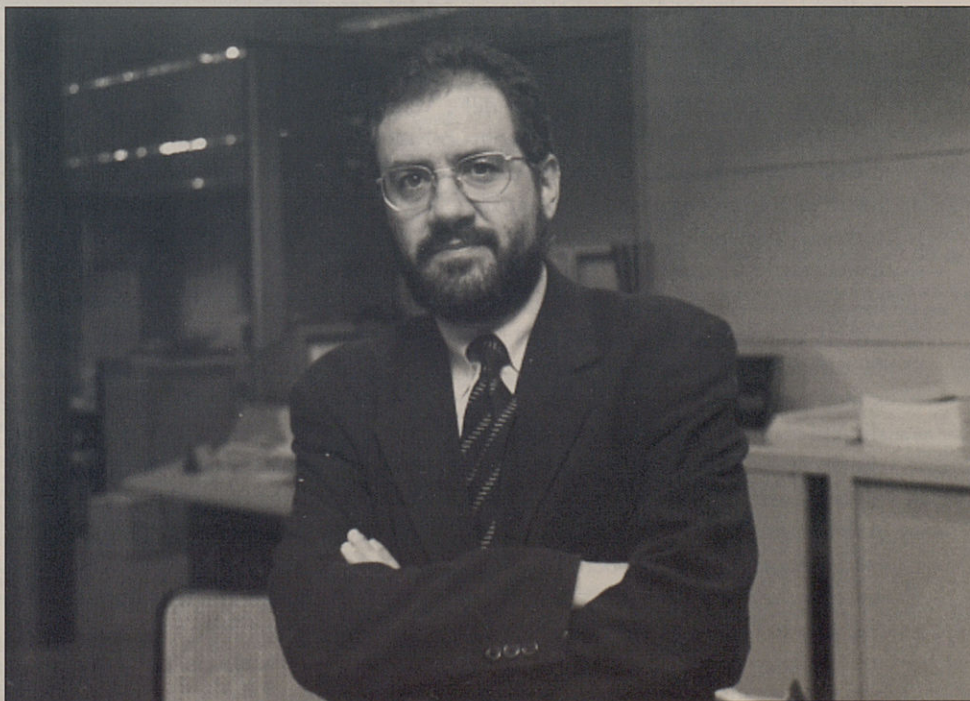
«Avui dia destinen un tant per cent del total de l'import dels contractes d'assegurances a la protecció de la natura. Encara que més endavant pensem en l'adopció de criteris de protecció del medi ambient en la política creditícia. Per a la concessió dels crèdits es demanen una sèrie de requisits, dintre dels quals aviat s'inclourà el que l'empresa que el sol·liciti tenguí bon comportament en matèria medi ambiental. S'analitzarà l'impacte ambiental d'allò que es vol finançar», afirma Ramis.

Joana Mas

•

El Projecte Natura neix als inicis de l'any 1993

•••

Ramis creu que hi ha una major conscienciació empresarial envers la conservació de la natura.

Antoni Ginard Bujosa

De la recent mort de Deng Xiaobing, un dels darrers líders històrics de la revolució xinesa que ha personificat els canvis d'obertura i de reforma econòmica dels darrers vint anys a la Xina, interessa sobretot analitzar-ne l'herència que ha deixat a un país de tradició mil·lenària. Amb 9,5 milions de km² i 1.230 milions d'habitants (una de cada cinc persones humanes), el major estat de la Terra s'ha caracteritzat històricament per l'autarquia i l'obertura limitada a l'exterior.

XINA S'OBRE

Les anomenades guerres de l'opi (1839-1841 i 1856-1858) eren l'excusa de la pressió exterior, que forçava l'obertura xinesa als intercanvis econòmics i comercials amb els estats occidentals, en plena revolució industrial a mitjan segle XIX, a més d'aconseguir la cessió de Hong Kong a l'imperi britànic.

El 1949 l'arribada a Pequín de la llarga marxa de la revolució xinesa representava un punt d'inflexió de les convulsions de la primera meitat del segle. L'establiment d'un nou sistema polític i econòmic, d'un socialisme «a la xinesa», suposava una nova etapa de tancament i de retorn a l'autarquia.

A la mort de Mao, després del 1978, el fet més significatiu de l'evolució de la Xina ha estat l'obertura internacional i el procés d'integració al sistema econòmic mundial, amb un espectacular ritme de creixement econòmic, superior al 10% anual. Els canvis s'han realitzat en bona part sota la direcció de Deng Xiaobing, però s'han produït alhora a la zona més dinàmica de l'economia mundial; un dinamisme que es pot exemplificar amb l'aparició dels anomenats nous països industrials asiàtics.

El gegant xinès ha obert les portes al segle XXI i vol jugar les seves cartes. Ha decidit emprendre una projecció definitiva cap a l'exterior, però aquesta vegada impulsada des de l'interior. Ho han fet per la via del prag-

matisme, mitjançant una transició del sistema d'economia planificada al sistema del liberalisme capitalista. Ningú no dubta que, pel seu enorme potencial, la Xina ha de convertir-se en una primera potència mundial en un termini d'una vintena d'anys.

A nivell políticoterritorial, el procés de transformació de la Xina s'ha de confirmar amb retorn a la sobirania xinesa dels 1.071 km² (equivalents a l'extensió de la Serra de Tramuntana) del territori britànic de Hong Kong, que serà efectiva l'1 de juliol de 1997, en base al principi anunciat «d'un estat, dos sistemes». Seguidament, el 20 de desembre de 1999, s'ha de produir el retorn dels gairebé insignificants 17 km² (més o menys com l'arxipèlag de Cabrera) de l'antiga colònia portuguesa de Macau.

Hong Kong i Macau tenen una extensió ridícula (a un estat que és més de 2.600 vegades Mallorca), però tenen un gran valor simbòlic. Per als xinesos, a més d'una reunificació, la reincorporació es presenta com un model per a la futura recuperació de l'illa de Taiwan. Sens dubte, actualment els estats occidentals no estan en condicions d'oposar-s'hi. (Amb això vull dir, per exemple, que la Xina no és Espanya i que alguns possibles paral·lelismes amb la qüestió de Gibraltar semblen agosarats o, fins i tot, erronis.)

Per una altra part, és evident que en el cas xinès l'articulació entre els esquemes de la reforma econòmica i l'immobilisme de l'estructura política poden plantejar problemes i contradiccions. A més, la Xina és un estat amb conflictes interns i amb uns greus desequilibris territorials en el seu immens espai, representats sobretot pel dualisme rural-urbà i litoral-interior.

En poques paraules, malgrat tot, incloses les pràctiques salvatges del capitalisme o la corrupció, si en aquesta transició la majoria de la població incrementa el nivell de vida i si la Xina aconsegueix mantenir un nivell d'estabilitat acceptable (i ho pot fer), el procés de transformació econòmica ha de ser irreversible i imparabile. En aquest cas, l'herència del pare Deng s'ha de consolidar i els hereus l'han de continuar.

XIX Premis BALDIRI REIXAC

D'estímul i reconeixement de l'escola catalana

FUNDACIÓ
JAUME I

VEREDICTE 1996-97

PREMIS A ESCOLES

12 premis de 500.000 ptes. cadascun

COL·LEGI MARIA AUXILIADORA
d'Algemesí (Ribera Alta, País Valencià)

CEIP DOCTOR CARULLA
d'Arbúcies (La Selva)

CEIP BARNOLA
d'Avinyó (Bages)

CEIP GAYARRE
de Barcelona (Barcelonès)

CEIP PAU VILA
d'Esparreguera (Baix Llobregat)

IES TERRA ALTA
de Gandesa (Terra Alta)

CEIP SANT JORDI
de Lleida (Segrià)

CEIP LES MORERES
de Les Pobles (Alt Camp)

CEIP EL DOFÍ
de Premià de Mar (Maresme)

CEIP MONSINYOR GIBERT
de Sant Fruitós de Bages (Bages)

**COL·LEGI MARE DE DÉU DEL
CARME**
de Terrassa (Vallès Occidental)

**COL·LEGI SANT MIQUEL
DELS SANTS**
de Vic (Osona)

PREMIS ALS ALUMNES

60 lots de llibres per valor de 100.000 ptes. cadascun

EDUCACIÓ INFANTIL I CICLE INICIAL

Regal de tardor

Alumnes de 2n de Cicle Inicial del CEIP Escola Enxaneta, de Valls

Josep Carner a Parvulari
Alumnes de Parvulari del CEIP Castell d'Odena, d'Odena

Diccionari particular
Alumnes de 2n de Cicle Inicial de l'Escola Santa Maria, d'Artés

Un curs de cinema
Alumnes de 1r i 2n de Cicle Inicial de l'Escola L'Espill, de Manresa

Roda de contes
Alumnes de 2n d'Educació Infantil del CEIP MOWGLI, de Reus

Bestiari
Alumnes de Cicle Inicial de l'Escola Cooperativa El Puig, d'Esparreguera

Dos contes per aprendre llengua
Alumnes de 2n de Cicle Inicial de l'Escola l'Horitzó de Barcelona, en col·laboració amb Escola Bergantí del Masnou, CP Migjorn de Mallorca, Escola la Masia del País Valencià, Col·legi Los Llanos de Castelldefels, Escola Mowgli d'Igualada, i Escola Arrels de Perpinyà

En Drigo-Drigo vol venir a casa!
Alumnes de P-3, P-4 i P-5 d'Educació Infantil del CEIP Can Puig, de Banyoles

CICLE MITJÀ

Coneixes Esparreguera?

Alumnes de 1r de Cicle Mitjà del CEIP Mare de Déu de la Muntanya, d'Esparreguera

Perot. Un diari i una història de bandolers

Alumnes de 4t de Cicle Mitjà del CEIP Dr. Ferrer, d'Artés

Mosaica; l'illa ideal per viure
Alumnes de Cicle Superior de l'Escola l'Horitzó, de Barcelona

Paper, paper... i més paper
Alumnes de 1r i 2n de Cicle Superior del CEIP Lilet a Güell, de La Pobla de Lillet

L'art català al llarg de la història
Alumnes de 5è i 6è d'EBG del CEIP Mare de Déu de Montserrat, de Súria

El delta del riu Besòs
Alumnes de 6è d'EBG del CEIP Gitanjali, de Badalona

Drets humans: Contes per a la tolerància
Alumnes de 5è i 6è d'EBG del CEIP Sant Josep de Calassanç, de Súria

El Dinosaur de Carlet
Alumnes de 6è i 7è d'EBG del Col·legi Públic Sant Bernat, de Carlet

Els mol·luscs
Alumnes de 5è d'EBG del CEIP Escola Montsant, de Reus

CICLE SUPERIOR (1r i 2n ESO - 7è i 8è EGB)

Fet a mà
Alumnes de 8è d'EBG de l'Escola Santa Maria, d'Artés

El Modernisme (6 treballs)
Alumnes de 8è d'EBG del CEIP Escola Montsant, de Reus

El Modernisme a Barcelona
Alumnes de 8è d'EBG del CEIP Gitanjali, de Badalona

La depuració de l'aigua
Alumnes de 8è d'EBG del Col·legi Nostra Senyora del Carme, de Balaguer

La vegetació del nostre entorn
Alumnes de 8è d'EBG del Col·legi El Carme-Vedruna, de Manlleu

Planar sobre Osona
Alumnes de 1r d'ESO del Col·legi La Salle, de Manlleu

Àlbums poètics
Alumnes de 3r d'ESO de l'IES El Morell, d'El Morell

Quatre quarts de ràdio
Alumnes de 8è d'EBG del Col·legi Cassà, d'Arenys de Mar

Cartes al món
Alumnes de 7è i 8è d'EBG del CEIP Sant Josep de Calassanç, de Súria

CICLES DIVERSOS

Correspondència poètica,
alumnes de 7è-8è d'EBG
Miquel Martí i Pol,
alumnes de 3r a 6è d'EBG, de l'Escola Cooperativa El Puig, d'Esparreguera

El llibre
Alumnes de tots els cicles del Col·legi Públic de Borredà

Colònies a Barcelona-96
Alumnes de tots els nivells de la ZER Tramuntana, de Saus-Camallera

Projecte Pau Casals
Alumnes de tots els nivells del CEIP Cirrell, de Moja-Olèrdola

Concurs de poesia de Colera
Alumnes de tots els nivells del CEIP Puig d'Esquers, de Colera

L'univers
Alumnes de tots els cicles del CEIP Castell d'Odena, d'Odena

Jugant, aprenem a ser
Alumnes de tots els cicles del CEIP Salvador Espriu, de Sant Feliu de Llobregat

Els rius de la Segarra
Alumnes de tots els cicles de la ZER La Segarra, de Sant Antolí

Els artesans a la ciutat medieval
Alumnes de tots els nivells del CEIP Les Moreres, de Les Pobles-Aiguamúrcia

Temps escolar
Alumnes de diversos nivells del CEIP Maria Borés, de La Pobla de Claramunt

Véns...? a passejar pel temps, l'espai i la història
Alumnes de diversos nivells del CEIP Les Comes, de Rodonyà

Observem el paisatge. Treball a l'aire lliure
Alumnes de tots els nivells del CEIP El Serrat, de Siurana d'Empordà

EDUCACIÓ ESPECIAL

Viva i tradicions
Glòria Vilaseca i Closa i Cristina Labrador i Quiles, Alumnes de l'Escola d'Educació Especial CEIP Mare de Déu de Montserrat, de Súria

Gegants i geganters
Alumnes de secundària de l'Escola d'Educació Especial CPEE Les Aigües, de Mataró

Procés d'estampació. La tardor
Alumnes de FPA cicle primer de l'Escola-Taller Xalest, de Sabadell

ESO, BUP, COU I FP

A la recerca del ritme
El llibre, company fidel
Representació de l'Assumpció
El manga, l'altra cara del còmic
Alumnes de 3r de BUP de l'IES Gaudí, de Reus

Autobiografia dels poetes catalans,
alumnes de 1r de BUP
Un camí fràgil, d'Antònia Galceran i Monné,
alumnes de 2n de BUP de l'IES El Cairat, d'Esparreguera

Laia - La Vila de Sarrià
Maria Leach Cosp, alumna de COU del Col·legi Sant Ignasi, de Barcelona

Per a què serveixen les pedres? Atlas lingüístic de la ciutat de Barcelona
Alumnes de BUP de l'Escola l'Horitzó, de Barcelona

400 aniversari de René Descartes (1596-1996)
Alumnes de 1r i 2n de BUP de l'IES Carles Ribà, de Barcelona

Una visita al Museu d'Història de Catalunya
Alumnes de 3r de BUP i 5è de FP de l'IES Josep Bruguat, de Banyoles
Mataró: societat i política,
d'Hèlena Vilert i Bosch
Multiculturalitat i integració escolar,
de Laia Calsapeu i Rectoret
Televisió i cultura de masses,
de Clara Roca de Torres
Anorexia, la plaga del segle XX,
de Mireia Carcolí i Ortega, alumnes de 2n de BUP de l'IES Alexandre Satorras, de Mataró

Diàris de guerra
La veu del 36
Alumnes de 2n de BUP de l'IES Cassà de la Selva, de Cassà de la Selva

Elaboració d'una revista de centre
Alumnes de 3r i 4t d'ESO de l'Institut d'Educació Secundària, de Pineda de Mar

El nostre canvi d'imatge
Alumnes de 4t d'ESO del Col·legi La Salle, de Manlleu

Manlleu, a mà esquerra del Ter
Alumnes de 3r de BUP de l'IES Antoni Pous Argila, de Manlleu

És ell: l'Oriol, de Mònica Larios Sánchez, Albert Alcaine Peralta i Vanessa Teixidó Sanjuan, alumnes de 3r de BUP de l'IES Manuel de Montsuar, de Lleida

Catalunya, tot un món per descobrir i altres treballs (12 treballs)
Alumnes de 3r de 2n grau de FP de l'IES Politècnic Vidal i Barraquer, de Tarragona

La sida: L'amor també és això
Alumnes de 4t de FP de l'IES Daniel Blanxart, d'Olesa de Montserrat

Catalunya solidària amb Bòsnia-Herzegovina
El llatí, una disciplina a desaparèixer?
Foc al bosc

Programa informàtic Aplicat a la Bibliografia de Terrassa
La llibreria Grau: una referència important a la cultura de Terrassa
Alumnes de 3r de BUP del Centre d'Estudis Gresol, de Terrassa

Realització de la Revista Sant Jordi 1997
Alumnes de 3r de BUP de l'IES Manolo Hugué, de Caldes de Montbui

Literatura i realitat: El paisatge i la gent de les terres alacantines a través dels testimonis literaris
Alumnes de 3r de BUP de l'IES Jorge Juan, d'Alacant

Algemesí, geografia urbana
Alumnes de 3r de BUP de l'IES Sant Vicent Ferrer, d'Algemesí

Fèlix Xcurull: allò que no diuen els llibres,
de Raquel Vidal Campoy i Miriam Fabregà Salart, alumnes de 2n de Batxillerat de l'IES Tres Turons, d'Arenys de Mar

PREMI A MESTRES I PROFESSORS

1 premi de 400.000 ptes. i ajut a l'edició de 400.000 ptes.

Ha estat atorgat al treball

MATERIALS DIDÀCTICS PER A L'ENSENYAMENT DE L'ASTRONOMIA
de Bernat Martínez, Vicent Gimeno, M. Angels Falcó, Manuel Delgado i Pepe Pérez, de La Vila Joiosa (Marina Baixa, País Valencià)

El Jurat ha establert una menció especial sense dotació econòmica, per al treball
LA HISTÒRIA DE LES CIÈNCIES EN L'ENSENYAMENT DE LA FÍSICA I LA QUÍMICA
de Manuel Josep Traver i Ribes, d'Algemesí (Ribera Alta, País Valencià)

JURAT
Carme Alcoverro i Pedrola, Rosa Boixaderas i Sàez, Roser Galceran i Folch, Josep González-Agápito, Joan Mallart i Navarra, Margarida Muset i Adel, Juli Palou i Sangrà, Mariona Ventura i Torrell i M. Rosa Vilaseca i Reguant

Premis BALDIRI REIXAC

Aribau, 185 - 08021 Barcelona
Telèfon 200 53 47

JOAN MASCARÓ I FORNÉS

Un humanista apassionat pel món hindú

De Joan Mascaró i Fornés (Sta Margalida, 1897-Comberton, 1987), descendent d'una humil família pagesa, el primer que s'ha de dir és que és una personalitat singular de la qual no es troben antecedents en el nostre àmbit cultural. En efecte, des de molt jove es va sentir atret pel món hindú i els grans textos literaris i religiosos sanscrits. No deixa de ser sorprenent el seu esforç per dominar una llengua antiqüíssima. Home de gran caràcter i forta voluntat, va aconseguir el que volia: especialitzar-se en sanscrit i traduir les grans obres clàssiques d'aquell idioma: *Upanishads*, *Dhammapada* i el *Bhagavad Gita*. Les seves versions angleses aconseguiren un gran èxit de venda i crítica. Tanmateix, la seva vida no va ser fàcil. Quan a la Universitat Autònoma de Barcelona havia aconseguit una bona posició professor de sanscrit i d'anglès, esclatà la Guerra Civil espanyola i ell va decidir exiliar-se. S'havia preparat per realitzar-se a la seva terra i oferir-li totes les seves capacitats, que eren moltes. Hagué de realitzar-se en anglès i a Anglaterra on va dur una vida retirada i només tangencialment lligada al món universitari. Es va mantenir fidel a la República i a tot el que significaven aquells anys de democràcia i catalanisme.

J. Mascaró va exercir de traductor. Com es deia en la necrològica del *Times*, va aconseguir un fet que no és usual: la traducció d'idiomes que no eren el seu (sanskrit i pali) a un altre que tampoc no ho era; l'anglès. Les seves versions són una recreació de la bellesa original dels textos. Alguns sectors del món acadèmic no apreciaren el seu treball, com ell tampoc no apreciava el d'ells per estar encotillat dins un erudisme que assecava la bellesa de la poesia inherent en el misatge d'aquelles obres, que era també un missatge espiritual.

J. Mascaró és un humanista del segle XX. La seva visió universal, còsmica, dels problemes de l'home i de l'existència, el misteri de la vida com ell solia dir, es fonamenta sobre el fet religiós de tots els temps i de diverses procedències culturals. No va intentar fer-ne una síntesi. La seva intel·ligència era molt oberta, gens dogmàtica i influïda pel budisme que tendeix a la unitat, especialment de l'ordre moral. En tot cas, és la seva concepció de Déu que el condueix a trobar-hi coincidències. Especialment, quan el camí o mètode que se segueix és el de voler veure la bellesa que hi ha en tot el missatge espiritual. És a dir, la

poesia, l'amor.

En el seu llibre pòstum, *La creació de la fe*, s'hi lleigeix que «la raó pot tractar amb abstraccions, nombres, coses i idees de coses. La raó és freda. En canvi, la poesia és foc, un foc viu d'amor; i és la poesia la que ens dóna els déus i, a la fi, l'omnipresent Déu vivent.

Aquest Déu no és un somni, no és un miratge egoista, no és una cosa morta: és el Déu d'amor que ens estima i al qual podem estimar, que ens veu i al qual podem veure, que treballa per a nosaltres i per al qual podem treballar».

En la seva antologia de grans textos místics i espirituals, *Llànties de foc*, ja explicava que «dins el límits de l'espai i el temps, l'ànima de l'home anhela la llibertat. Som aquí, en aquest vast univers, i no sabem què som, i no sabem què és l'univers. D'aquí ve la pregària de l'home per la llum, la seva perpètua lluita per aprendre una mica més durant els dies del seu pelegrinatge, i el seu esforç per anar transmetent la torxa de les seves visions de generació en generació. El vident i el poeta ens ajuden en el nostre camí cap a la llum i el pensador ens dóna teories sobre les visions que el vident ha tingut». D'alguna manera ell també va

ser vident i poeta.

Tanmateix, J. Mascaró va ser tremendament hunà i sempre va tenir un gran sentit de la realitat i de l'humor. D'antuvi, de la seva pròpia realitat històrica i cultural a través de la qual no es va poder realitzar. Durant els anys d'esperança republicana havia col·laborat activament a fer possible un major acostament entre Catalunya i Mallorca. Va iniciar les seves versions catalanes del sanscrit. Després, allunyat del país, el seu ajut va ser decisiu per poder dur a terme el *Diccionari català-valencià-balear*, que considerava «la gran obra nacional del nostre poble». Solitari, individualista, solidari, gran persona, en resta una concepció humanista i espiritual que implica una obertura al món, ja que cada cultura no és més que una expressió d'una mateixa humanitat, com cada llengua és expressió de part de la seva ànima. En una de les seves cartes diu que mai no podrà perdonar aquells que l'obligaren a aprendre el llatí, l'anglès, el castellà o l'alemany i, en canvi, no li ensenyaren la llengua del seu país.

Gregori Mir

Un grapat d'institucions ret homenatge a l'intel·lectual Joan Mascaró

Un comitè organitzador prepara un seguit d'activitats

Un comitè organitzador, format pels representants de diverses institucions mallorquines (la Universitat de les Illes Balears, el Consell Insular de Mallorca i la Banca March) està ultimant els detalls per a la celebració d'un homenatge a l'intel·lectual mallorquí Joan Mascaró i Fornés, nascut a Santa Margalida el 1897 i mort el 1987 a Anglaterra.

Era en aquest país on havia desenvolupat la major part de la seva tasca intel·lectual, arribant a ésser membre de la facultat d'anglès a la universitat de Cambridge. Possiblement, aquest allunyament físic explica que en Mascaró hagi estat fins a hores d'ara un desconegut per a la majoria dels seus conciutadans, situació que s'intentarà compensar amb la celebració d'aquest homenatge.

Es pretén donar a conèixer tots els vessants de l'obra i de la persona d'en Mascaró, abastant alhora la seva tasca de traductor, el seu pensament místic i la faceta, desconeguda per a molts, d'intel·lectual compromès i preocupat per la llengua i la cultura de la seva terra.

El comitè organitzador de la celebració d'activitats entorn de Mascaró i Fornés farà la presentació institucional de l'homenatge el mes de juny a la UIB, on hi haurà els representants de la comissió encarregada de la programació d'actes. A

Joan Mascaró acompanyat del seu amic i biògraf Joan Maimó, pujant a sa Oenya Bosca (Cas Concos-Felanitx). (Arxiu: J. Maimó. Diapos.: Ll. Muntaner.)

la mateixa sessió, Òscar Pujol i Raimon Panikkar faran una conferència sobre la dimensió de l'obra d'en Mascaró.

A començament de setembre, tindrà lloc, a Santa Margalida, la investidura, a títol pòstum, d'en Mascaró com a *doctor honoris causa* per la Universitat de les Illes Balears. El mes d'octubre es convocarà una taula rodona sobre en Joan Mascaró, en la qual participaran diversos coneixedors de la seva obra. El desembre es farà la presentació pública del volum miscel·lani dedicat a Joan Mascaró. Aquest volum constarà d'un breu resum biogràfic, d'una selecció de textos d'en Mascaró, i d'un conjunt d'aportacions referides a la seva obra i la seva figura humana.

En Joan Mascaró i Fornés, tot i ésser absent en la major part de la seva vida

de Mallorca (Orà, Sri Lanka, Cambridge) no va perdre mai les seves arrels. En Francesc de Borja Moll recordava que «entre els qui més d'hora respongueren a

la meua crida i es convertiren en protectors insignes de l'Obra (el *Diccionari Català-Valencià-Balear*) he de citar el professor Joan Mascaró, mallorquí resident a Cambridge».

En els escrits catalans d'en Mascaró també es fa patent la seva preocupació per la situació que travessaven la llengua catalana i la cultura mallorquina («Hi ha molt a fer: a la família, a l'església, a l'escola, a la vida social, a fer comprendre que l'amor, comprensió i estudi de l'idioma de les Illes, l'i-

dioma català, és font d'alegria i cultura») i per quin havia d'ésser el seu paper a la vida pública i en l'ensenyament («els estudis d'idioma i literatura han de començar pel propi; com també la geografia, la història i la vida. Sempre s'ha d'anar d'allò conegut a allò desconegut»), o també, a la producció literària.

«Si pensau escriure literatura, sigui novel·la o altra literatura en llengua diferent d'allà on viviu anau totalment desorientat. La nostra tradició, la nostra ànima, la nostra cultura viva del poble, la nostra terra, no és castellana, ni andalusa, ni murciana. És mallorquina. Jo sent un gran amor per Castella i la llengua castellana, estim i admir el seu

gran valor. Castella podrà ésser més o més poc que Mallorca, però una cosa és evident: no és ni pot ésser mai la mateixa cosa. Hi ha moltes mares en el món, cada per-

sona té la seva, totes són dignes del nostre respecte, de la nostra simpatia i del nostre amor en Déu; però tenim o hem tingut una mare, única. Voler dir que entre ella i nosaltres no hi ha una relació també única és enganyar-nos, és anar contra la veritat, i tot art i vida noble és veritat».

Antoni Mas

**Joan Mascaró
serà investit
doctor
honoris causa
per la UIB**

FREIXENET

Caves a Sant Sadurní d'Anoia

**Des de sempre
amb les publicacions en català**

FREIXENET PATROCINA LA MOSTRA DE REVISTES EN CATALÀ 1997

NOTÍCIES DE L'OBRA

FULL INFORMATIU

Núm 19. - C/ de la Imprenta, 1 - 07001 Palma - Tel 72 32 99 - Fax 71 93 85 Dipòsit legal: PM 494 - 1991

III Diada per la Llengua i l'Autogovern La mobilització continuarà

L'acte central de la III Diada per la Llengua, la Cultura i l'Autogovern a les Balears es va celebrar enguany al passeig del Born de Palma, on, en el moment culminant, al voltant de les vuit de l'horabaixa, milers de mans de color groc i vermell s'alçaren en defensa d'una política lingüística més decidida, de la consecució del ple autogovern i del reconeixement de Balears com a nacionalitat històrica. Enguany, les entitats civils d'Eivissa, Formentera i Menorca també convocaren actes lúdics i reivindicatius alhora. Ara, emperò, la mobilització ha de continuar.

Dins el marc de la Diada, es va celebrar la tretzena edició de la Trobada d'Escoles Mallorquines. Alumnes, pares, mares i professors gaudiren d'una jornada festiva, que demostra la

vitalitat de l'ensenyament en català a pesar de la manca d'impuls oficial.

Després de la Cadena Humana de 1995, del Mosaic Humà de l'any passat a la plaça Major i els milers de mans d'enguany, es consolida un procés de reivindicacions que tindrà continuïtat no només en properes edicions, sinó des d'ara mateix. Ja es va encetar amb l'entrevista que mantengueren els representants de la gernació que va sortir al carrer amb el president del Govern Balear, Jaume Matas, a qui feren arribar el plec de reclamacions que es va llegir a la Diada.

A més, a l'OCB hi ha, a l'abast dels ciutadans de Balears, postals amb la imatge del mosaic humà de 1996 per enviar a José María Aznar, president del Govern espanyol, per fer-li arribar també les peticions de la Diada.

Més de 20.000 persones a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera reclamaren els seus drets

Els menorquins es varen reunir a Ferreries per celebrar la Diada. A la plaça, els escolars desplegaron una gran senyera i es va procedir a la lectura d'un manifest en favor de la llengua.

Aquesta es la imatge que presentava l'horabaixa de la Diada al passeig del Born de Palma. La Policia Municipal de Palma es va lluir: primer va comptar 3.000 persones, perjudicant de forma irreparable els manifestants. Després va rectificar i va parlar de 10.000 participants. En realitat, foren més, 17.000 segons els organitzadors, les persones que passaren per les Voltes i el Born.

Tothom tenia ganas de fer-li arribar missatges a Aznar. Els participants de la Diada signaren milers de postals de «Som Comunitat Històrica», i les depositaren a unes bústies com la que es veu a la fotografia. La tramesa massiva també continuarà.

A Eivissa i Formentera la Diada es va viure en una intensitat fora mida. A la fotografia, l'aspecte que presentava el passeig de Vara de Rey (l Trobada d'Escoles d'Eivissa).

Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera varen unir les seves mans per celebrar la III Diada Popular per la llengua, l'autogovern i el dret d'insularitat. Hi hagué actes simultanis a les quatre illes, encara que la concentració central es va produir al passeig del Born de Palma. Les quatre illes reuniren més de 20.000 persones.

Al voltant de les vuit de l'horabaixa, milers de mans, aferrades a una llarga banda de tela, es varen enlairar tot formant la silueta de les quatre illes sota el cel del passeig del Born amb un públic dirigit per Francesc Aguiló. Aquesta fou la manera amb què els organitzadors de la Diada, centenars d'entitats ciutadanes, organitzacions empresarials, culturals, sindicats i particulars, reclamaren els nostres drets com a poble.

El president de l'Obra Cultural Balear, Antoni Mir, acompanyat de la periodista

Neus Picó, va llegir un manifest signat per les entitats convocants. Reclamà una actuació decidida en matèria de política lingüística, «ara que estam a punt de rebre les competències educatives, i que la nostra llengua és cada vegada més residual a Palma i a les zones turístiques».

Mir va demanar que es potenciï l'ús del català al carrer, i, del Govern, reclamà l'exercici d'una política clara en matèria de mitjans de comunicació en la nostra llengua. També exigí un Decret de mínims que assegurí el 50% de l'ensenyament en català, i que s'apliqui amb decisió. La consideració de les Balears com a Comunitat Històrica i del fet insular foren altres de les reivindicacions que apuntà Mir.

El president de l'OCB també tingué paraules pel als estrangers residents a les illes. Els va convidar «a ser mallorquins, a aprendre la llengua de la comunitat i a

estimar-la». La part reivindicativa de la diada acabà amb el cant de *La Balanguera*, dirigida per Marc Vaquer.

L'aspecte lúdic de la jornada fou ofert per quaranta xeremiers, la colla castellera de Palma, animació de carrer amb gegants d'Inca, de Palma i la gallina hormono-psicodèlica de Búger, caparrots de Llubí, Inca i Sóller, i les actuacions de *Música Nostra* i *Ocults*, a més de l'Escola de Sa Ximbomba de sa Pobla.

Pel que fa referència a Menorca, un milenar de persones es congregaren a la plaça Oar de Ferreries, hi hagué actuacions musicals i es va procedir a la lectura d'un manifest.

Eivissa i Sant Francesc Xavier (Formentera) reuniren més de 3.000 persones que participaren en els actes lúdics i reivindicatius. La Trobada d'Escoles d'Eivissa obtengué una participació espectacular.

Més de 3.000 participants a la Trobada d'Escoles Mallorquines

Dins el marc de la III Diada per la Llengua i l'Autogovern, el passat dia 17 de maig, més de 3.000 participants, entre alumnes, pares i mares, varen elaborar a Palma, una senyera amb l'eslògan "Junts per la llengua", la qual romangué estesa al Parc de la Mar. Alhora, i de manera simultània, en diferents actes a Eivissa, Formentera i Menorca, quasi 5.000 persones més donaren el seu suport a l'ensenyament en català i a una filosofia educativa dinàmica i coherent relacionada amb l'entorn.

A Mallorca es va celebrar la XIII Trobada d'Escoles Mallorquines a l'espai de Ses Voltes de Palma, en un acte festiu i reivindicatiu alhora. Els Xeremiers de Sant Joan varen esser els encarregats de donar la benvinguda als nombrosos assistents que entraven agrupats per centres amb les tires de la senyera ben preparades per formar part del mural col·lectiu amb el lema de "Junts er la llengua".

D'entre d'altres activitats del programa cal destacar l'exposició de material elaborat a les escoles infantils, centres de Primària, centres de Secundària, a partir de les propostes enviades als centres, incloses a la guia didàctica preparada especialment per a la Trobada. Els temes proposats eren el de l'estudi del lèxic a partir de les festes tradicionals, la millora dels hàbits lingüístics i la litera-

Al Parc de la Mar es va muntar un mural d'uns 30 metres de llargària, que fou possible gràcies a la col·laboració de cent participants.

tura a partir del tema «Illa».

L'altra exposició era de revistes escolars en català de centres de totes les illes Balears i d'activitats de classe relacionades amb la premsa. Les Escoles Valencianes també hi eren pre-

sents, de qualche manera, amb el material enviat (pòsters, revistes...)

Els tallers de pintura, d'impressió i de rodolins i cal·ligrames engrescaren un nombrós públic infantil que acoloria el dibuix de

Joan Guerra i que pintava illes enrevoltades de petits poemes.

En el cas de Formentera, que com Eivissa celebrava la I Trobada, les activitats es feren a la plaça de Sant Ferran, on els nombrosos assistents pogueren participar en els diferents tallers escolars, jocs tradicionals, exposicions, i a la confecció del mural per la llengua.

A Eivissa la I Trobada va començar amb un cercavila del grup Foc i Fum pel passeig de Vara de Rey, que es va omplir de gent, desitjosa de participar en els tallers preparats, que eren molts i variats: pintura de camisetes, ball pagès, jocs tradicionals, informàtica, danses, pintura, teatre... Al vespre hi va haver ball pagès i actuacions musicals

Aspecte de la mostra de material escolar, elaborat a partir de les propostes enviades pels centres.

NOTÍCIES DE L'OBRA

Pel que fa a Menorca els actes tingueren lloc a la plaça Oar de Ferreries, on es va fer una senyera, que es va anar omplint de mans, per iniciativa dels Escoltes de Menorca. Mentrestant el grup Pinyeta Pinyol va animar la festa i es varen llegir diversos comunicats a favor de la llengua. A les 19 hores hi va haver el desplegament de la senyera i la lectura del manifest a la plaça. Maria Angels Gornés i Biel Majoral posaren música final a la festa.

La trobada fou un dia per lluitar «tots junts per la llengua».

30.000 postals per enviar a Aznar

Senyor President,		Any 1997
Li demanem l'impuls institucional necessari per satisfer les legítimes aspiracions del poble de les Illes Balears entorn dels objectius següents:		
a) Consecució d'un autogovern ple, amb el reconeixement dels drets que tenim com a Comunitat Històrica b) Aprovació d'un estatut d'insularitat que compensi adequadament els desavantatges de la nostra situació geogràfica, d'acord amb la Constitució c) Compensació a les Illes Balears per la discriminació històrica a què ha estat subjecta la llengua pròpia, i materialització del mandat constitucional d'especial respecte i protecció a les diverses llengües oficials diferents del castellà, promovent-ne la projecció exterior i interior		
Ben respectuosament,		FOTO FRANCESC MELCÓN / AVUI COORDINACIÓ OCB, Imprenta, 1ª pl. 2a. PALMA 971-72 32 99
Signatura		
Nom i llinages _____ DNI _____ Adreça _____ DP i població _____ Telèfon _____		
Excm. Sr. José María Aznar President del Govern Espanyol Palau de la Moncloa 28071 MADRID		

Fotografia: Diada per la Llengua i el Ple Autogovern.
Plaça Major, Palma. 18 de maig de 1996.

A la seu de l'Obra Cultural Balear hi ha, a l'abast del ciutadans, postals amb la imatge del mosaic humà que es formà l'any passat amb el lema de «Som Comunitat Històrica». L'OCB ha imprès 30.000 targetes postals perquè els ciutadans de les Balears les enviïn a José María Aznar, president del Govern espanyol.

Es tracta de demanar a Aznar l'impuls institucional necessari perquè atengui les legítimes aspiracions del poble balear, pel que es refereix a l'obtenció d'un ple autogovern, l'aprovació d'un estatut d'insularitat i una compensació a Balears per la discriminació històrica a la qual ha estat subjecta la llengua pròpia.

L'OCB demana a Matas un front comú de caire social i institucional

Antoni Mir, president de l'OCB, va demanar a Jaume Matas, president del Govern, un front comú de caire social i institucional al decurs de l'entrevista que mantingué després de la Diada amb el cap de l'executiu balear. Mir acudí a l'audiència acompanyat de Ferran Porto, president de la Federació

Empresarial Hotelera de Mallorca.

«Per avançar en l'autogovern, la normalització lingüística i l'estatut d'insularitat hem de fer un front comú. És l'única manera per sortir de l'actual paràlisi», afirmà Mir, el qual anuncià noves accions al llarg dels mesos vinents.

Mostra de revistes en català a la Rambla

Una mostra de revistes en català es col·locà a la Rambla de Palma tot acompanyant els actes de la III Diada per la Llengua i l'Autogovern. La mostra fou organitzada per l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català (APPEC).

L'exposició estava formada per 80 publicacions

escrites en català, entre les quals es trobava *El Mirall*, a més de les 60 revistes de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca i el *Diari de Balears*.

La mostra gaudeix d'un caràcter itinerant. Després de Palma, havia de viatjar a Tarragona, Perpinyà, Barcelona, València i Lleida.

A black and white photograph of Josep Melià, a middle-aged man with glasses, wearing a dark suit, a light-colored striped shirt, and a patterned tie. He is standing in an art gallery, looking directly at the camera. In the background, there is a framed abstract drawing with swirling lines on the left and a dark abstract sculpture on a glass table in the lower left. The text "Josep Melià" is overlaid on the left side of the image.

Josep Melià

**HUMANISTA I
AUTODIDACTE**

ENTREVISTA
•••

Mateu Morro

Josep Melià parla, i els seus mots s'enllacen i s'articulen formant idees i conjunts de pensaments, que gràcies a una notable capacitat d'emfasitzar, donen al seu discurs una gran força de suggestió i de convicció. La conversa transcorre fluida i precisa, i ben aviat dibuixa amb facilitat tota la personalitat de l'entrevistat.

L'advocat, l'escriptor, el periodista, el polític, el professor, l'amic dels seus amics, sap del poder de la paraula i l'usa amb el plaer que sols dóna el ple domini de l'idioma, aquell idioma que ha format part de la seva intimitat i de la seva vida social, i que el lliga per a sempre al poble on va néixer.

Què significa per a tu Artà? Home, jo crec que a la vida de tota persona el món de la infantesa significa les referències de la teva identitat, dels amics, del paisatge, d'una manera d'entendre el món, d'un sentit de les coses, d'unes proporcions i d'un sistema de valors... I, clar, tot això jo ho vaig viure a Artà, i per tant m'és molt difícil imaginar un altre tipus de vida, senzillament perquè no l'he tenguda. Vaig descobrir els secrets de la vida a dins aquell lloc, i per tant em costa molt imaginar-me enfora d'allà, i no m'entenc a mi mateix sense esser artanenc.

Després vares viure a Alcúdia, que hi ha de destacable en aquesta època i quines influències vares rebre en aquesta època juvenil?

Influències de persones no n'hi ha. En tot cas, em va influir mon pare, però tampoc d'una manera molt insistent. Artà em va donar com a col·lectivitat un sentit de l'existència que m'ha acompanyat tota la vida, d'Al-

cúdia no som conscient d'haver rebut cap influència ni intel·lectual ni social. Hi vaig arribar en una edat que ja era difícil, perquè em

Melià es considera un homme de lletres.

passava la major part del temps al col·legi, i després a la Universitat, i per tant sols hi anava de vacances.

«Madrid és un punt de referència indefugible en la meua vida»

Què va significar Madrid en la teua formació?

Va significar moltes influències, des de les acadèmiques a les extra-acadèmiques. Viví a un col·legi major, i aquell ambient et contagiava. A més era un col·legi major que de qualche manera era

la llavor del franquisme, i del qual sortiren ministres i subsecretaris, i tota casta de gent, a les distintes èpoques. Jo he estat al col·legi major amb gent tant diferent com Sánchez de León, Gabriel Cisneros, que va esser un dels pares de la

«Creia que hi havia d'haver gent que intentàs frenar els excessos del tardofranquisme»

Constitució, com Luis González Seara que va esser ministre d'Universitats, etc. Tant a les aules com a fora de les aules vaig

rebre tota la influència d'un ambient molt estimulant. I al mateix temps vaig viure moltes contradiccions, perquè jo era un al·lot del SEU, més o manco vinculat al Front de Joventuts, per tant m'enduia d'aquí una assignatura pendent que era la meua pròpia maduració com a persona. Una altra persona que hi havia al col·legi era Jesús Mosterín, que ara és catedràtic a Barcelona i hi està molt significat pel seu anticatalanisme, llavors era un marxista radical. Dins aquell ambient vaig madurar molt. Madrid és un punt de referència indefugible en la meua vida.

Com va esser que et trobares amb la teua llengua, la teua cultura i la teua història?

De qualche manera, per ambient familiar, des d'infant ho havia viscut. A més, a Artà les coses aquestes eren bastant naturals. Ni als franciscans d'Artà, ni a ca Ses Monges, hi havia cap llengua que no fos la mallorquina. Allò funcionava com havia funcionat sempre, com un sis-

tema que havia estat impermeable a les guerres i a totes aquestes coses, clar, i a on la repressió no es notava en aquests ambients.

Amb els professors hi havia un sistema de comunicació fluid i, com a mínim, bilingüe. Per tant jo vivia la cultura del meu país d'una manera bastant natural, sense angoixes i sense crear-me una esquizofrènia interna per veure la contradicció entre el món oficial i el món real; allà no n'hi havia, de contradiccions, tot era coherent. Després, quan tenia deu o dotze anys vaig tenir aquesta crisi interna de formació i d'ubicació al món, vaig començar a llegir i, entre les lectures, n'hi havia de Carles Riba, de Maragall, de Costa, d'Alcover, que em varen ajudar a entendre, però em varen ajudar no em varen despertar una visió que jo pogués considerar inèdita. Si he de dir el que em sent he de dir que, des de petit, Artà m'havia preparat per plantejar-me el món des d'una manera absolutament natural de viure en mallorquí.

Vares esser, idò, un autodidacte a nivell intel·lectual?

Vaig esser autodidacte en tot el que no era el món del dret o el que no era el món de la cultura oficial. Jo estava sotmès a moltes altres influències, des d'escriptors falangistes estil Garcia Serrano o Emilio Romero, que venien pel col·legi i amb els quals habitualment fèiem tertúlia, a influències culturals de l'ambient de Madrid, com per exemple de la tertúlia del Cafè Nacional, amb Ignacio Aldecoa, Eusebio Garcia Lengo, entre d'al-

tres. Totes aquestes coses també influïen, però eren influències que en el meu cas trobaven la barrera del món personal i més íntim de la meua llengua i la meua cultura, que no traspassaren mai.

Molt prest escrius i publiqués *Els mallorquins*. Al llibre expliques que la idea et va venir a l'època del servei militar, a partir de la lectura de *Nosaltres els valencians* i de *Notícia de Catalunya*, però qui et va fer conèixer els llibres de Fuster i de Vicens Vives?

Ningú no m'ho havia fet conèixer. Al final de la carrera, jo era una persona que llegia Serra d'Or i Destino, on sortien notícies de la bibliografia més actual i articles d'aquests personatges, i jo ja m'ocupava de llegir aquests llibres, anant a la llibreria Moll a

comprar-los. Vaig llegir *Notícia de Catalunya* i *Nosaltres els valencians* sense que ningú m'indicàs que eren llibres importants, però jo ho havia llegit a una revista de gent que em mereixia tota classe de respecte.

Què vares pretendre amb *Els mallorquins*?

Per una part fer una reflexió per escrit per aclarir-me jo mateix: jo sempre he pensat que quan un té les coses embullades si es posa a escriure les seves idees resten més coherents i més detallades; i al mateix temps vaig pretendre, per ventura presumptuosament, que aquells mallorquins que com jo tenguessin una certa confusió entorn a la realitat circumdant poguessin recuperar la història, un passat que ens havia estat negat, descobrir unes arrels que

intuíem però que no en teníem les fites gaire clares, i, en definitiva, donar una eina de treball que si qualque cosa jo lament és que no s'hagi superat. A mi, m'hauria agradat que hagués estat un llibre de referència que restàs oblidat perquè hi hagués hagut un seguit de publicacions i un debat ideològic que hagués fet innecessari aquest tipus d'obres, però desgraciadament no ha estat així.

Trenta anys més tard què mantendries i què llevaries d'aquesta obra?

En mantendria la línia, quant a intent de diagnòstic d'una personalitat. Crec que la visió del conjunt del país i la seva integració cultural i geogràfica estan relativament ben expressades. La visió històrica

encara s'aguanta pel que fa als components de la personalitat mallorquina, però milloraria moltes referències bibliogràfiques, que estan equivocades o són superficials, revisaria en un sentit molt més crític el tema de la relació entre Països Catalans i altres coses, però no crec que fos una revisió a matar, se salvaria la major part del que va esser el propòsit inicial.

Aviat vares tenir una participació política, amb la teua candidatura de procurador a Corts, que aleshores va tenir una importància notòria. Com la valores?

Et diré el mateix que vaig dir a Climent Garau i a Pere Nicolau, quan xerrà-

«El nacionalisme ha d'esser interclassista», afirma Melià.

vem d'això quinze dies o vint abans de les eleccions. Vaig dir: jo crec que m'he de presentar a aquestes eleccions perquè serà l'única oportunitat que tenc en la vida de guanyar unes eleccions. Jo ja intuïa que el futur seria magre per els nacionalistes, i que costaria molt tornar a pensar a poder dur un diputat a Madrid, i valor amb molta de gratitud la generositat de la gent que em va ajudar. Tothom que jo coneixia es va bolcar a fer que allò pogués ésser un èxit, molta gent sense conèixer-me només per donar una lliçó al sistema, i tot plegat va ésser una experiència que va valer la pena. Ja sé que hi va haver crítiques, però jo sempre he cregut que a Espanya hi havia d'haver una transició política, i que la ruptura era impossible. Creia que hi havia d'haver gent que intentàs frenar els excessos del tardofranquisme perquè no s'impedís l'evolució cap allò que era desitjable, i bé, va ésser una etapa de la qual jo em sent molt satisfet.

Com sintetitzaries l'evolució del mallorquinisme polític en aquests trenta anys? Ha respost a allò que tu pensaves? Com valdria aquest aspecte polític del mallorquinisme, que tu, amb molt de coratge, contribuïres a fer anar endavant?

Crec que totes les valoracions han d'ésser crítiques per ésser constructives. Sempre he pensat que el nacionalisme si volia ésser majoritari havia d'ésser interclassista. Quan en Franco va morir estàvem en plena discussió sobre el que s'havia de fer. Amb Tarabini, Paco Obrador, Jesús Pérez, Celestí Alomar, i

RELLEGIR "ELS MALLORQUINS"

Era l'any 1967 quan l'Editorial Daedalus publicà *Els mallorquins*, un llibre "dominat per una clara voluntat de supervivència i per un amor desesperat a les Illes". Joan Fuster, al pròleg, ja escrivia que tendria adhesions i repulses, però que inevitablement revoltaria la quietud de la bassa domèstica. *Els mallorquins*, com pronosticà Fuster, fou una llavor fèrtil, capaç d'encendre "consciències", i un poderós instrument de dinamització ideològica i cívica. Una eina molt útil en definitiva.

Davant la solidesa intel·lectual de Josep Melià, manifestada a *Els mallorquins* però també palesa a d'altres llibres com *La Renaixença a Mallorca* o *Informe sobre la lengua catalana*, és difícil no sentir un sentiment d'admiració. En molts de casos s'hi afegeix un profund agraïment, perquè Josep Melià ens va aportar a tots una reflexió lúcida sobre la història de Mallorca, i una reflexió, també, plena de propostes de cara al futur. La seva història posterior, per ventura, i afortunadament tan sols de manera parcial, és la de tants d'homes destacats d'aquest país nostre, que han tingut més fàcil, i amb un major reconeixement extern, desplegar les seves qualitats lluny de l'illa que no a la pròpia terra, massa marcada per una inèrcia reàcia a qualsevol aportació innovadora. Des de Miquel dels Sants Oliver a Joan Estelrich, passant per Gabriel Alomar, en tenim massa exemples.

Tanmateix l'obra de Josep Melià és aquí, plena de vigor, plena d'actualitat, amb un bon grapat de llibres de pes, i amb una trajectòria que sempre ha anat lligada al compromís amb el país i amb la fidelitat a allò que va moure aquell jovenet d'Artà a escriure, als vint-i-cinc anys, l'any 1964 (encara que el llibre no es publicà fins el 1967), el que seria una fita memorable de la nostra història intel·lectual. Rellegir *Els mallorquins* podria ésser una bona manera de celebrar l'aniversari.

altra gent estàvem debatent la possibilitat de fer un partit que fos nacionalista per damunt de tot i que després hi hagués les diferents corrents integrades. Jo crec que no haver-ho fet en aquell moment va suposar un retard que en

«El gonellisme es una cosa folklorica i residual»

•••

cara ara, a causa de les tradicions i les executòries de

cada partit, que són totalment respectables, no han permès superar aquella visió, que en un moment no va ésser possible, de fer un partit nacionalista com jo hauria desitjat, tipus Convergència o tipus Partit Nacionalista Basc, que representàs tota la societat. I

la gent que va mantenir la bandera ho va fer des d'una

inicial radicalitat d'esqueres que feia molt difícil de col·laborar-hi. Jo crec que amb els anys això s'ha anat moderant i s'ha anat centrant, però han passat trenta anys. I jo creia, a més, i ho he repetit mil vegades, que el procés de desnacionalització de Mallorca va tan accelerat que cada dia que perdem és un dia que no es recobra.

Després va venir la vinculació a l'equip de Suarez. Això va sobtar un poc, tot i poder entendre que devies tenir les teves motivacions. Per què et vinculares a aquest projecte polític d'una manera tan decisiva?

Mai no m'he aturat a pensar-ho perquè és molt més còmode pensar que et criden per velles amistats o per una vella confiança, que no pensar que a darrere hi ha conspiracions o males intencions. Però és possible que en aquest procés hi hagués per una part una mica de despit per la forma que jo pogués considerar que m'havia tractat la societat mallorquina; és possible tampoc no ho tenc gaire segur. Per altra banda hi havia possiblement un desig d'intentar afermar una vàlua personal en relació al que podia ésser el judici ideològic que s'havia fet a les eleccions respecte a les idees que un defensava. D'alguna manera volia sotmetre el sistema a la contradicció de veure com aquest senyor quan defensa unes idees autonomistes el llevam d'enmig, però quan vol col·laborar amb el sistema és plenament eficaç i absolutament vàlid. Però tal vegada hi havia més motivacions, com raons d'amistat i de lleialtat personal a Suarez, és una cosa molt

complexa, que crec que si hom té totes les dades a mà ho acabaria comprenent.

Després va venir una etapa en la qual vares participar al CDS, i més tard amb Centristes de Balears i Convergència Balear, participares a la refundació d'UM.

Hi va haver unes fases que eren purament epigonals. Tot allò del CDS va ésser fantasmagòric, i la resta varen ésser sortides quasi oportunistes de gent que per no sentir-se desplaçada intentava fer-se un forat dins el món polític. Quant a la participació en la reconstrucció d'UM, era un

esforç que se'n exigia de part de la societat, i s'havia de demostrar una certa generositat a l'hora d'aportar esforços a què hi pogués haver un partit nacionalista de centre, però que el judici de la història tal vegada sigui no tan ambiciós com eren els propòsits.

Com has dit, des del primer moment vares concebre el projecte d'un nacionalisme de centre. En aquesta trajectòria has viscut el que és la dreta clàssica, tradicional, que podríem personalitzar en Gabriel Canyelles. Potser que una de les grans tragèdies d'aquesta terra sigui no tenir una dreta moderna. Creus que és així? I si és així, podem arribar a tenir en el futur una dreta que no faci de la llengua un camp de batalla i que visqui la política

d'una manera molt més actual que el caciquisme tradicional?

No ho sé, jo sempre he estat crític amb el canyellisme. Crec que el gran drama de Mallorca és que entre el caciquisme i el canyellisme no hi ha hagut una ruptura real, és a dir el canyellisme és la pura continuació del caciquisme, i el caciquisme era quasi la perpetuació d'un feudalisme que històricament no ens pertanyia, però que vàrem assumir amb totes les conseqüències; respecte a la possibilitat de tenir una dreta com déu mana som molt escèptic i dubt que fins i tot a Catalunya això hagués estat possible. El

gran esforç de Pujol i el mèrit de Convergència era que Pujol, que ara surt al carrer com un gran admirador de Cambó, no es podia fer solidari amb l'herència de Cambó. La dreta catalana, potser sociològicament no tan representativa com a Mallorca, on era de dretes pràcticament tothom, amb la seva col·laboració amb Franco i la seva por a la República, havia fet una sèrie de disbarats que l'allunyaven molt d'una dreta moderna, i el gran mèrit de Pujol, que desgraciadament no s'ha produït aquí i al País Valencià, és haver constituït un partit que era un bloc que sociològicament funcionava com un partit de dretes, encara que els seus orígens poguessin ésser entre cometes socialdemòcrates. Però socialment això no era l'herència de la dreta tradicional. I

això era el que jo intuïa com a necessari i que pens que ha estat lamentable que no fóssim capaços de fer i que la societat mallorquina l'any 1977 reproduís els mateixos resultats que els temps de la República, com si no hagués passat res en cinquanta anys.

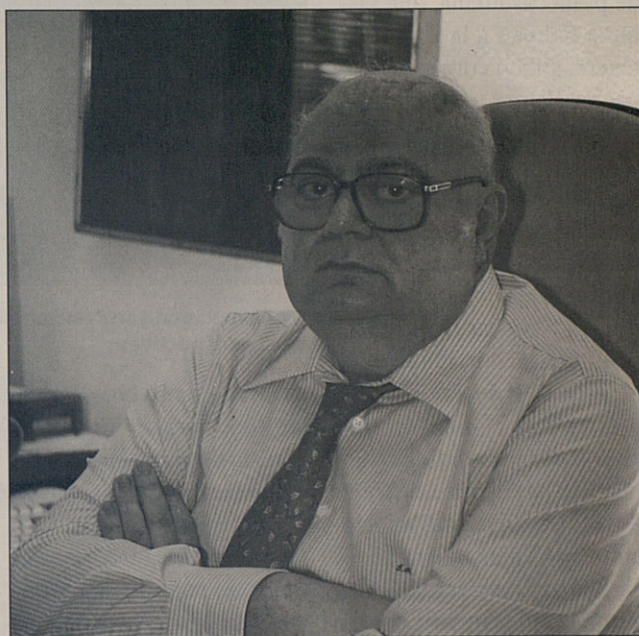
De tota manera, a Els Mallorquins hi ha una idea important, que és la concepció d'una classe

no ha existit. És en aquest sentit que dic que ens ha fallat. Que hi ha persones valuoses i que han pogut tenir una influència en la vida social, és possible, el que passa és que, això els historiadors ho sabeu, la influència de les persones, per grossa que sigui, no desborda mai el terreny individual, són els col·lectius els que de qualche manera determinen l'evolució de les societats, i aquí la inexistèn-

•

«És un moment d'or per a la literatura mallorquina»

•••

Melià és advocat, periodista i escriptor.

empresarial dinàmica que empenyi el procés de recuperació nacional. Ens ha fallat aquesta classe social o no hem estat capaços de guanyar-la?

Crec que ens ha fallat, perquè ells mateixos no n'han tengut mai, de consciència de classe, no s'han arribat a articular com a classe. No han estat mai la classe dirigent. No han projectat damunt el país projectes de futur, només necessitats i reclamacions immediates, i per tant el que hauria estat la seva aportació com a classe, no com a conjunt de persones o com a persones individualitzades,

cia d'aquesta burgesia amb consciència d'ésser una classe dirigent ha determinat un conjunt de complexos, com és aquest sentit d'esclavatge o de subordinació al caciquisme tradicional, que és una cosa que en termes econòmics i socials no s'entén.

Veus en el futur un nacionalisme majoritari, a nivell sociològic, en aquestes illes?

Ho veig perquè tenc l'obligació de veure-ho, però hi ha tantes coses que es mouen negativament que dubt molt que si la cosa no es torç no puguem estar un dia amb la tesi del País

Base: amb l'alternativa d'unes forces nacionalistes majoritàries però amb el país desnacionalitzat, i jo no sé què m'estimaria més: si el pati de La Salle l'any 56 o l'any 60, amb gent que no pensava amb aquestes coses però que normalment utilitzava el mallorquí com a llengua d'expressió i de relació, o una societat com la que pot ésser Mallorca l'any 2010 o l'any 2015, a on la gent, majoritàriament de parla castellana, que visqui a Palma i a la zona costanera, s'hagi convençut del nacionalisme econòmic, i faci reivindicacions davant Madrid perquè convé defensar uns interessos determinats. Jo pens que si això passa serà un fracàs del nacionalisme cultural, perquè per xerrar massa de cultura ens hem oblidat que la gent viu de feina i viu d'assegurar el lloc de treball, de reivindicar un nivell salarial, etc. I hauré de revisar aquesta relació entre consciència lingüística i consciència històrica, perquè per ventura això es romprà per qualche punt.

En la teva opinió la batalla de la llengua on s'ha de guanyar?

Home, per mi s'ha de guanyar a tres llocs, que pràcticament són el mateix: a l'escola, a la joventut i al carrer. Evidentment, s'ha de guanyar a Palma i a la badia de Palma que són llocs influïts per la immigració, però no ens hem d'equivocar d'enemic. Jo crec que aquí, durant una època determinada, per inèrcia del que fos, hem considerat que l'immigrant peninsular era un enemic de la normalització i de la llengua del país. Això, a hores d'ara, crec que no és vera. Crec que l'es-

tranger que ve a Mallorca a viure és molt més contrari en termes pràctics a la possibilitat de reconstrucció d'una normalitat idiomàtica, que no el peninsular que emigra aquí, i que en definitiva voldria trobar un lloc de feina, una escola per als seus fills i un país on habitar, però que

Melià creu que totes les valoracions han d'ésser crítiques per ésser constructives.

no mira amb hostilitat ni creu que perquè vengui aquí li hagin de xerrar com ell ens vulgui xerrar.

Et preocupa el reviscolament de postures gonellistes estil Plataforma de sa Llengo?

En absolut, no em preocupa ni m'inquieta gens ni mica, crec que això és una cosa folklòrica i residual, i que es desqualifica per ella mateixa i a més crec que la societat mallorquina ja ho ha desqualificat, i la prova és que no té el més mínim ressò actiu dins la societat mallorquina. A mi, el que em preocupa de veres és que un pare parli als seus fills en castellà, i que quan hi ha un al·lot jove la gent tenguí la tendència a parlar-li en castellà, com si hi hagués hagut una ruptura generacional que obligàs a parlar en foraster a les persones de menys de vint anys.

A part d'aquests aspectes

polítics has tengut una dedicació a la literatura, tens projectes en aquest camp?

Jo sempre he escrit per divertir-me, i com que jo m'ho he passat molt bé, com a mínim està justificat l'esforç. Projectes no en falten mai però dubt que

tengui temps i salut per durlos a terme.

Quin moment creus que està passant la literatura mallorquina?

És un moment d'or, perquè hi ha més escriptors i més bons que mai. Són escriptors que no tenen lectors, i escriuen per ells mateixos; és una situació paradoxal que genera molts de llibres al mercat però sense el suport d'una opinió pública, i crec que si la llengua retrocedeix no serà per culpa dels escriptors que fan tot el que poden per dur un llum encès a la processó.

De la teva biografia, com a polític, com a escriptor, com a advocat, què és per a tu més important?

El més important sempre és l'home, i l'home és un conjunt de situacions i de vessants, jo he estat un advocat d'això que els francesos en diuen un *homme*

de lettres, un home que a més de la seva professió té inquietuds, però només inquietuds, mai no he pretès ésser un escriptor professional. He arribat a ésser un periodista professional, per diverses circumstàncies, però sense pretendre-ho tampoc. Però em costa molt d'imaginar-me havent-me de tallar braços i dits; ja no seria jo si hagués de triar entre haver d'ésser advocat o ésser escriptor. Possiblement triaria ésser advocat, però a costa de sacrificar una part de la meua vocació. Haver de tallar una persona, prescindint dels vessants que donen sentit als seus moments més íntims, és un preu molt car.

Quins són els teus projectes més immediats, a nivell intel·lectual, o al nivell que sigui?

Jo en aquests moments, i no t'esveris, l'únic projecte seriós que tenc és viure. Darrerament he passat una mala encruia, vaig veure la mort de molt a prop. He passat una crisi complicada, i això m'ha duit a pensar que quan ets una persona agnòstica com som jo, i quan ets una persona que de qualche manera creus més en el país i en l'amistat que amb valors trascendents, a pesar que aquests valors també ho són, la caritat ben entesa comença per un mateix, i en definitiva la meua il·lusió és sobreviure. En aquest sentit m'he anat despullant de projectes i m'he anat concentrant amb l'immediat, amb la família, més que no amb altres coses més utòpiques, perquè dissortadament ja em falta temps per poder fer-hi front.

BIBLIOTEQUES MUNICIPALS

CORT

Pça. Cort, 1 - C.P. 07001

SON CLADERA

Cala Serena, 3 - C.P.07009

SANT JORDI

Pau Bouvi, 31 - C.P. 07199

MOLINAR

Xadó, 7 - C.P. 07008

BLANQUERNA

Sant Joaquim, 9 - C.P.07003

SA INDIOTERIA

Gremi Tintorers, 2 - C.P. 07009

ESTABLIMENTS

Pça. Immaculada, 3 - C.P. 07010

RAFALL VELL

Pere Ripoll Palou, 9 - C.P.07008

S'ARENAL

Pça. Rul.lan Garcies, 5 - C.P. 07600

SON GOTLEU

Regal, 105 - C.P.07008

SON RAPINYA

Catalina March, 4A - C.P.07013

Sta. CATALINA

Fàbrica, 34 - C.P. 07013

GENOVA

Barranco, 22 - C.P.07015

COLL D'EN REBASSA

Albuera, 1 - C.P. 07007

POLIGON DE LLEVANT

Ciutat de Queretaro, 3 - C.P.07007

SON FORTEZA

St. Isidre Llaurador, 25 - C.P. 07005

L'OLIVAR

Mercat de L'Olivar, 104-105 C.P. 07002

SON XIMELIS

Cap Blanc, 15 A - C.P. 07013

EL TERRENO

Nuvol, 1 - C.P.07015

Ajuntament de Palma

COORDINACIÓ BIBLIOTEQUES DE BARRIADA DE L'AJUNTAMENT DE PALMA: C/ ALMUDAINA, 7-A C.P. 07001 TEL.: 71 87 95

Joan Company, director de la Coral de la UIB

«La dimensió pedagògica i l'arrelament a la nostra terra han guiat la meva actuació»

Ara es compleix el vintè aniversari de la Coral Universitat de les Illes Balears, sota la direcció d'un home que afirma que, al llarg de 20 anys, la dimensió pedagògica, universalista i l'arrelament a la nostra

terra i els nostres músics han estat els objectius bàsics que han guiat la seva actuació i dedicació a la coral, el naixement de la qual representà una nova forma d'entendre i viure la música.

La Coral Universitat de les Illes Balears (CUIB) sorgí en un moment en què el cant coral era més bé de tipus associació eclesiàstica, en un moment en què el nombre de corals existents a l'illa podien comptar-se amb els dits d'una mà. Però fou l'embranchada que el món coral mallorquí necessitava. Feia tretze anys que la Capella Clàssica de Mallorca, amb Mn. Joan M. Thomàs al capdavant, havia fet el seu darrer concert. Calia que algú continuàs la tasca començada. I aquesta iniciativa la prengué Joan Company, director i creador des del 1977, ara fa

Ara es compleix el vintè aniversari de la coral

La coral de la Universitat ha tingut un destacat paper en la revalorització de la música coral mallorquina

principi revitalitzador del panorama musical a Mallorca. A partir d'aquesta llavor, tota una sèrie de manifestacions anaren conformant-se: es crea el Curs de Cant i Direcció Coral, el moviment de les corals infantils amb la Fundació de l'Escola de Pedagogia Musical; i, a poc a poc, dels mateixos cantaires sorgeixen esperits inquietos que creen noves corals d'adults. Aquesta aventura artística no sols arrela en el teixit social sinó que en definitiva neix amb uns plantejaments didàctics, artístics nous, per una banda, i amb unes motivacions culturals i socials, per l'altra.

Al decurs de l'acte de la celebració del desè aniversari, Joan Company explica: «Des d'un principi, i a causa de la nostra condició universitària, vaig voler que la coral fos un lloc de formació per a tots els cantaires

Vint anys d'amics corals

Tot escoltant música, assegut a l'anomenat pati de butaques o a un banc d'una església qualsevol, a un profà en coneixements musicals li venen al cap una sèrie de reflexions amb motiu del vintè aniversari de la Coral de la Universitat de les Illes Balears.

He defensat (per exemple, en el quinze aniversari) que anar a escoltar la Coral dels primers anys constituïa a la llarga una activitat militant, extraacadèmica, que es feia per amor a l'art i per amor a la pàtria, a més de disfrutar de la música.

Deixant de banda els aspectes amistosos i amb la perspectiva dels vint anys, sobretot si volem ser «normals» (o estar «normalitzats», segons els punts de vista), estic convençut que ha arribat l'hora d'eliminar les connotacions simplistes de «militància» i de «patrotisme», per centrar-se exclusivament en la qualitat de la música.

I estic segur que el tarannà de la Coral ho fa possible. Sense necessitat de recórrer al llarg currículum ni a l'extens repertori, s'ha d'avaluar la feina rigorosa i ben feta que s'ha traduït en l'altíssim nivell musical que ha assolit avui en dia.

Ningú no pot discutir que això ha estat possible per l'admirable esforç dels cantaires, que han assumit uns esquemes de treball de professional, tot i que siguin *amateurs*. Tampoc no hi ha dubte que, en una identificació inevitable entre la Coral i el director, la causa fonamental de l'evolució és la metodologia aplicada i conduïda per Joan Company.

Durant el segle XXI, els estudiosos de la cultura es veuran obligats a ressenyar la Coral de la Universitat de les Illes Balears com un dels projectes culturals més seriosos i més reeixits de la Mallorca de la segona meitat del segle XX.

Antoni Ginard Bujosa

El naixement de la coral significà una nova manera d'entendre la música.

i un centre obert a tot tipus de repertori i d'auditori».

El toc d'originalitat de la CUIB queda palès en la quantitat de repertori treballat tant a capella com amb orgue, fent música de cambra, però ha estat la música simfonicocoral la que ha possibilitat l'audició de les grans obres de la literatura musical, perquè són les que donen a conèixer la vertadera i gran capacitat dels compositors. Fins a l'actualitat, ha tingut l'ocasió de donar

a conèixer 35 obres simfonicocorals de 22 compositors.

La coral de la Universitat ha tingut un destacat paper en la revalorització de la música coral mallorquina. Per una banda, la música popular amb interpretacions de versions originals o amb arranjaments fets per autors mallorquins i, per l'altra, l'estrena d'obres inèdites, oblidades o poc interpretades. Tot això, queda palès amb les 73 obres que la coral

ha interpretat de 22 compositors mallorquins.

Fent referència a la preparació de tot aquest reperto-

ri, Joan Company assenyala: «Cal tenir en compte dos aspectes, la idea que tot director ha de tenir del color, del so i de l'estil que vol aconseguir amb el seu cor i els mitjans per aconseguir-ho, sense oblidar mai el caràcter amateur dels membres. Cal treballar i ser molt exigent i crític amb un mateix».

Per a Company, el cant coral té una força especial, un encís o embruix que, fins i tot, supera les dimensions estrictament musicals. Una coral no solament és un conjunt de persones que canten, sinó que és un espai de relacions humanes amb vivències molt gratificants».

Quan Joan Company parla de la trajectòria de la coral diu que celebrar vint anys d'existència és repassar tot un món de sensacions. «D'una banda la

sorpresa que un projecte que comença de manera informal s'hagi consolidat com ho ha fet aquest, i, de l'altra, constatar una fidelitat, una constància, a una

línia musical i a un projecte han generat tot un seguit d'experiències musicals i humanes que m'han marcat la vida»

*Per a Company,
el cant coral té
una força especial,
un encís o
embuix que,
fins i tot, supera
les dimensions
estrictament
musicals*

*L'aventura
artística
arrelà al
teixit social*

Caterina Morey

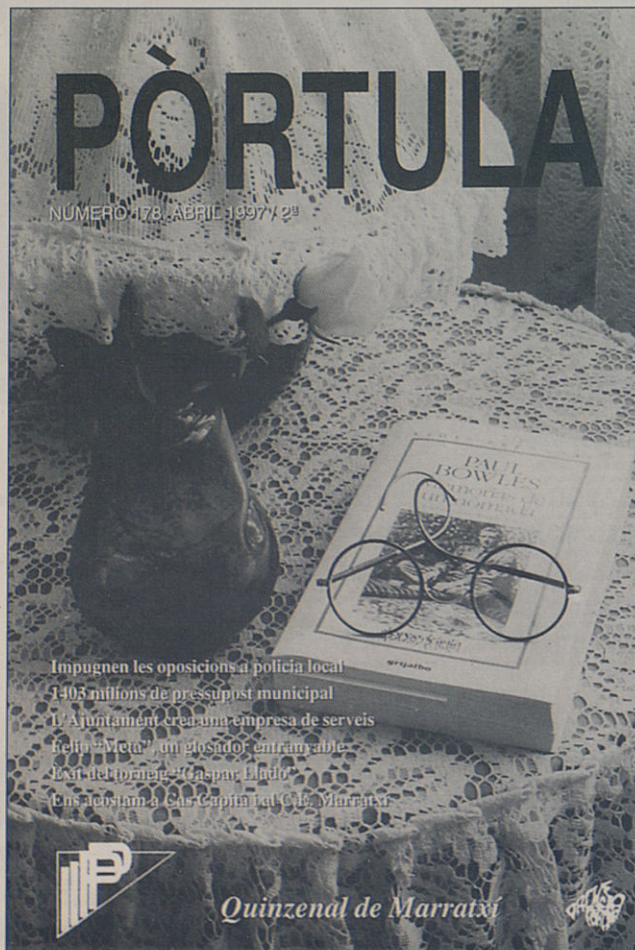
Les revistes *Pòrtula* i *Pissarra* viuen moments de consolidació

Augmenta la qualitat de la premsa forana i de les revistes de col·lectius

Els darrers anys s'ha produït un notable augment de la qualitat i la professionalització de les publicacions editades a la part forana de Mallorca, i en aquelles revistes destinades a un determinat col·lectiu de la població. Dos exem-

ples del moment de consolidació que estan vivint aquests tipus de publicacions són la revista *Pòrtula*, de Marratxí, amb més de quinze anys al carrer; i, *Pissarra*, la veu del sindicat de mestres, l'STEI, al decurs de 20 anys.

La revista *Pòrtula* de Marratxí el mes de maig va treure el seu número 180. Són més de quinze anys de continuïtat, llevat d'un curt període d'interrupció de juliol a novembre de 1983, que acrediten el treball informatiu i cultural d'aquesta publicació. Gabriel Massot, i un estol de col·laboradors al seu costat, han mantingut i millorat contínuament *Pòrtula*, fins a fer-ne la magnífica realitat actual. Començar és bo de fer, però mantenir un any darrere l'altre una revista amb un alt nivell de qualitat exigeix molts d'esforços. En aquest país totes les continuïtats són fites a valorar, i és ben ver que la continuïtat ha estat una característica de *Pòrtula* i d'un bon grapat més de revistes dels pobles de Mallorca. Número darrere número, s'ha format un espai informatiu, s'ha contribuït a mantenir uns valors i una entitat comunitària en perill de desaparició, i s'han creat i sostingut uns hàbits de lectura i d'escriptura en català. La premsa forana ha estat i és un dels grans estalons culturals dels dos darrers decennis, que, a manca d'altres eines d'informació i cultura d'àmbit més general,

Pòrtula s'edita a Marratxí.

ha mantingut, si més no, posicions en el terreny local.

El segell particular de *Pòrtula* ha estat el d'una revista ben feta. Des de les seves primeres

En aquest país totes les continuïtats són fites a valorar

èpoques va esdevenir una revista amb un nivell informatiu molt destacable: entrevistes, notícies locals, esports, articles d'interès cultural i d'opinió i un

seguiment atent de la vida del municipi. Tot sempre ben acompanyat d'abundant material fotogràfic. La música i la cultura popular han tingut un lloc destacat a les planes de *Pòrtula*, de la mateixa manera que sempre ha mantingut una posició activa en la protecció del medi ambient i en el compromís per la llengua i la cultura catalana.

No se'ns pot escapar que consolidar aquest projecte informatiu en un municipi tan fragmentat com Marratxí té les seves dificultats. Són molts els nuclis urbans: Pòrtol, sa Cabaneta, es Pont D'Inca, es Pla de na Tesa, sa Cabana, es Figuerol, Marratxinet, etc., i, a més, amb configuracions heterogènies. Per un moment, els darrers anys, s'ha pogut tenir la impressió que Marratxí desapareixia sota l'allau de gent nova i d'urbanització extensiva. Però hi ha diversos fets culturals i socials que ens demostren que Marratxí resisteix amb dignitat l'investida de la despersonalització. L'existència de *Pòrtula* haurà estat un element cabdal en aquesta estratègia de resistència marratxinera.

Ara *Pòrtula* ha passat a ésser quinzenal. Tot un rep-

te prou difícil per a una revista d'àmbit local. *Pòrtula* es consolida i es proposa noves fites, hi ha un equip de redactors feiners i no hi manca la il·lusió.

Pissarra és una altra publicació important. Ho és tant per la seva llarga continuïtat, el seu primer número va aparèixer el setembre de 1977 (el número de març-abril passat va ésser el 85), com pel seu contingut i pel fet d'ésser editada en llengua catalana. Al llarg de la seva història, *Pissarra* ha cercat el seu espai i ha aconseguit de fer una funció al servei de l'escola. Editada per l'STEI, durant un temps en coedició amb el Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres, ha estat sempre una revista dedicada als ensenyants de les illes Balears. Per les seves planes, hi ha desfilat tota la realitat, les esperances i les preocupacions de l'ensenyament.

Pissarra ha volgut, a més a més, caracteritzar-se per una vocació d'aprofundiment, d'anàlisi dels problemes més actuals, ha donat cabuda a molts de dossiers monogràfics, i

S'ha editat un CD-ROM que recull els vint anys de vida de Pissarra

Pissarra és la veu de l'STEI.

tot plegat ha aconseguit de fer-se indispensable per a entendre la història moderna de l'educació a les Balears. *Pissarra*, per tot això, és la història de la nostra escola contemporània, però també n'és el present i el futur.

A partir del número 83, Pere Polo n'ha deixat la direcció i s'ha ampliat el consell de direcció i redacció, mentre es manté el coordinador que és Joan M. Mas. D'altra banda, s'ha editat un CDROM que recull els vint anys de vida de la publicació.

Pissarra és la història de la nostra escola contemporània

El que a qualche moment es va voler que fos una revista sindical dels ensenyants ha anat definint-se com una revista de l'ensenyament, així ho proclama la seva capçalera: "Revista d'ensenyament de les illes", i número a número les seves pàgines demostren aquesta vocació globalitzadora, si no fan una funció encara més general de revista de debat i de cultura (Joan Fuster, Solidaritat i Cooperació, Josep Maria Llompart, Marià Villangómez, la Universitat, els 100 anys de les rondalles, etc.). Mentrestant l'STEI, davant la necessitat d'una eina més directament sindical, ha posat en marxa el seu Bolletí Intern, de periodicitat mensual.

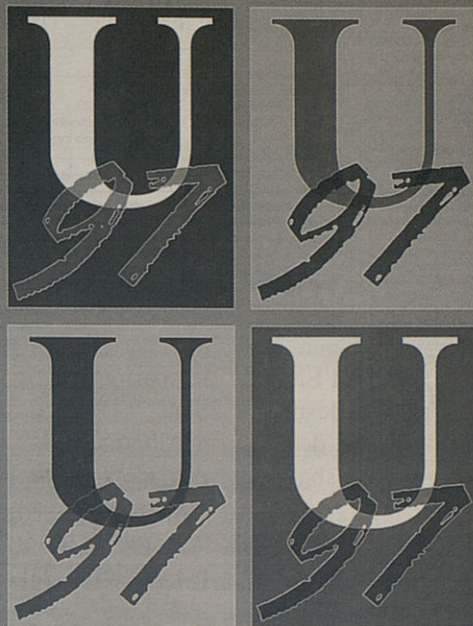
Pissarra ha fet un servei impagable a la cultura de les illes Balears en un dels fronts més estratègics. Ha estat una eina bona per a l'STEI, sense dubte, però ha estat també una eina bona per a tota la societat.

Passa darrere passa ha anat fent camí entre el professorat, a les escoles, i ha estat capaç d'anar més enllà de complir la funció de difondre les posicions del sindicat.

Mateu Morro i Marcé

PISSARRA

Revista d'ensenyament de les illes núm. 85 març-abril 97

La transferència de la UIB

Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament de les Illes (STEI) C/ Vinyassa, 14. Ciutat de Mallorca. Tel. 460668

**ESPECIALISTES
EN ARTICLES
DE MUNTANYA,
CÀMPING, ESQUÍ
I ESCALADA**

**ES
REFUGI**

20è ANIVERSARI

VIA SINDICAT, 21 (pati interior)
Antic Edifici del Sindicat Forà
Tel. 71 67 31 • Palma

El camí vell d'Albarca d'Eivissa (I)

Després de dedicar els passats números de la revista als indrets que figuren a les rondalles mallorquines, aquesta secció d'itineraris estrena una sèrie dedicada a rutes eivissenques i for-

menterenques, per les quals passejarem de la mà de Joan Marí Cardona. En un primer capítol, ens descriu amb tot tipus de detalls històrics i llegendaris l'anomenat camí vell d'Albarca.

L'alqueria d'Albarca fou de la família Balansat del segle XIII al XV; posteriorment es dividí en nombroses grans hisendes i, a poc a poc, el nom d'Albarca anà configurant-se com el centre que comprenia les alqueries i els rafals d'en Gomar, les alqueries Mitjana, de la Noguera i d'Alcalà. Durant el S.XVIII, amb la qualifi-

cació de venda, Albarca anà configurant-se com una gran part del quartó de Balansat. Així es trobava quan la parròquia de Santa Maria d'Eivissa fou desmembrada de l'arquebisbat de Tarragona (1782), al qual sempre havia pertangut des de la conquesta catalana de 1235, per convertir-la en diòcesi.

El primer bisbe, Manuel

Abad y Lasierra, en arribar a l'illa, es dedicà a conèixer els indrets d'Eivissa i Formentera on convenia erigir noves parròquies, i l'edict de la divisió parroquial fou publicat l'any 1785. Entre les parròquies figura la de Sant Mateu d'Albarca. Els pobladors varen afanyar-se a construir la pròpia església, la qual a la darrereria del segle XVIII ja s'havia acabat totalment.

El terme de Sant Mateu d'Albarca confi-

cavalleria territorial de l'Alcúdia, en el pla de Vila. Al cim del pujol es divisa l'antic molí fariner de vent, darrerament restaurat. Als seus peus, unes casetes edificades quan començava el segle present, foren el principi del desenvolupament dels nostres dies. A mà esquerra, deixam la torre de la Blanca Dona, que recorda llegendaris diàlegs entre una dona blanca que

*El sicilià
Sebastià
Bellotto
cercava tresors
amagats*

na amb la mar mitjançant la costa dels Amunts. Un sol caminet molt empinat permet baixar a la cala d'Albarca, situada entre els caps de Rubió i d'Albarca o dels Mossos.

Des de la ciutat d'Eivissa es pot anar a Sant Mateu pel camí Vell d'Albarca, que sols al final coincideix amb la carretera nova que passa per Santa Gertrudis. Es tracta d'un camí gairebé recte, d'un 18 quilòmetres.

Passat el torrent del Raspallar, també anomenat d'en Capità, deixam a la dreta el

s'hi amagà i uns enemics de color que la volien captivar.

Just en deixar el Puig d'en Valls, passam pel torrent del Fornàs, que comença al coll dels Rossellons, confinat amb la venda de Benimussa, de la parròquia de Sant Josep de la Talaia i que va a parar al port d'Eivissa. Entre els arbres, a la dreta, podem veure esporàdicament la torre de cà n'O-

brador, adossada a la casa del mateix nom, que es distingeix fàcilment pel seu color roig. Tot seguit, arribam a les

Roques Fon-

des, i deixam a l'esquerra el puig del Cor de Jesús, nom donat al que fou puig de na Ribes, quan el monument

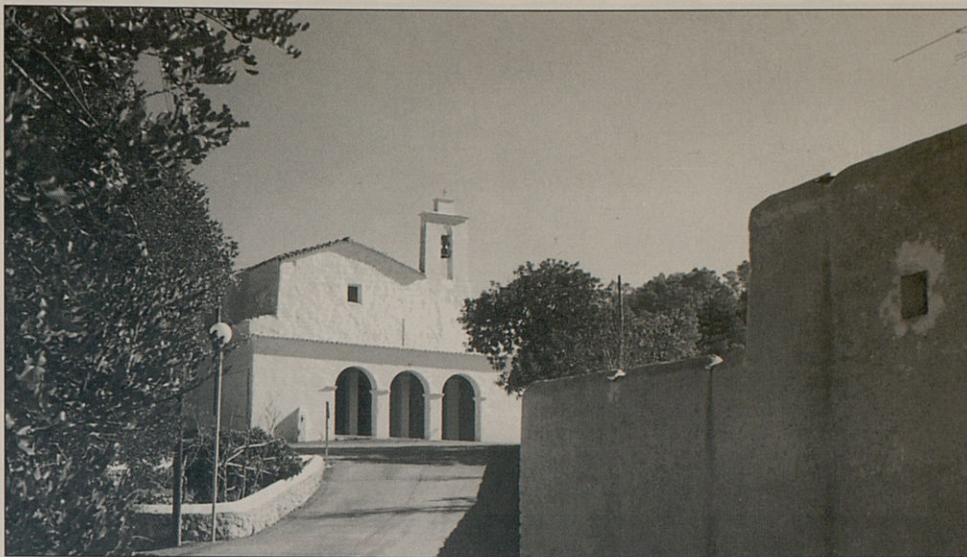
*Al cim del pujol
es divisa l'antic
molí fariner*

Atles de la Gran Enciclopèdia Catalana.

del cim substituï el molí de vent que hi havia, devers els anys 40.

Poc després, també a l'esquerra del camí, es pot veure a certa distància la blanca església de Sant Rafel de Força, i més cap a tramuntana, la torre del molí fariner de Can Cristòfol. Pujada una costa molt suau, arribam a la Creu dels Magres, on se separa del nostre camí el que antigament anava fins a Sant Miquel de Balansat. Ací i allà es van deixant hisendes que conserven antics noms: Can Llaudis, cals Llobets de Baix i de Dalt, Can Lleó, cals Felius, cals Bonets, el coll d'en Sòtel, des d'on l'arxiduc Lluís Salvador admirà belles panoràmiques i divisà la llunyana i calitjosa illa de

Parròquia de Sant Mateu d'Albarca.

En haver baixat el coll arribam a la comarca de Mala Fogassa

Formentera (1867). En haver baixat el coll, arribam a l'antiga comarca de Mala Fogassa, ara més coneguda com Porça, per la cruïlla de camins que s'hi troba.

No podem oblidar els fets extraordinaris

que tingueren lloc a Mala Fogassa a la segona meitat del S.XVII. Un dels primers dies de 1664 hi arribà, segurament pel nostre camí, un misteriós home

Varen aparèixer unes sepultures plenes de calaveres

sicilià anomenat Sebastia Bellotto, teixidor d'ofici, que cercava tresors amagats. Aviat aconseguí amics, entre ells un tal Antoni Torres Gibert que des del primer dia li donà hostatge a casa seua. El sicilià no parava de manifestar

Carrer d'en Rubí, 5
Tel. 71 38 21
07002 Palma (Mallorca)

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JUGUETES

LLIBRES DE TEXT

DISCOS I CASSETTES

SERVEI
DE LLIBRES
ESTRANGERS

Pianos Can Garcias

Pere Josep Garcias

C/ Joan Maura, Bisbe, 10 - Palma (Mallorca)
Tel. i Fax: 46 20 16

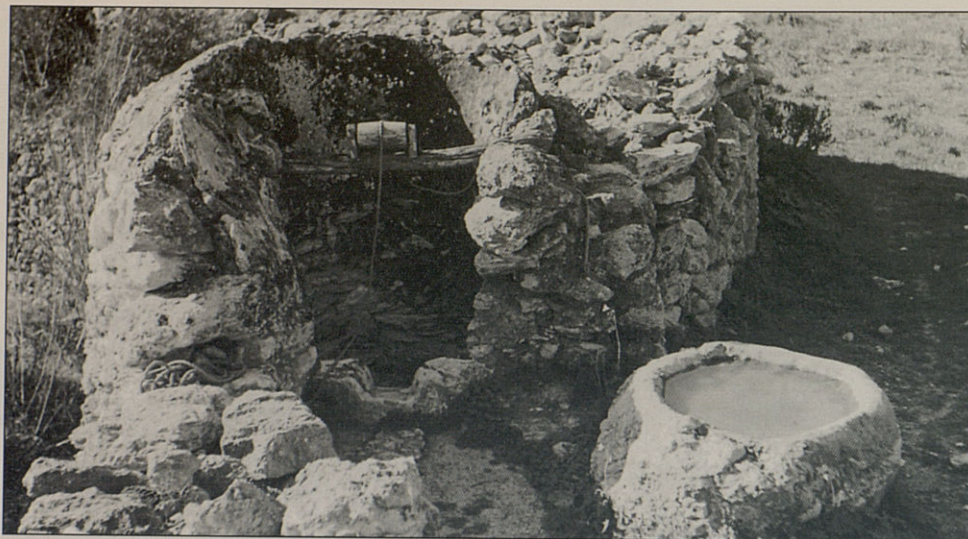
**VENDA DE PIANOS
VERTICALS I DE COA**

Primeres marques europees

BLÜTHNER • BÖSENDORFER • C. BECHSTEIN • FEURICH • FÖRSTER
FURSTEIN • GAVEAU • GROTRIAN-STEINWEG • HOFFMANN • IBACH
KEMBLE • KINGSBURG • OTTO-BACH • PETROF • PFEIFFER • PLEYEL
RAMEAU • RÖNISCH • RÖSLER • SAUTER • SEILER • SCHOLZE
STEINGRAEBER & SÖHNE • WAGNER • WEINBACH • ZIMMERMANN

Especialistes en pianos per a professionals i pianos d'estudi
El millor servei post-venda. Més de 50 anys d'experiència

AFINACIONS • REPARACIONS • RESTAURACIONS
LLOGUER DE PIANOS NOUS O RESTAURATS
INSTRUMENTS HISTÒRICS
(CLAVICÈMBALS • FORTEPIANOS • ORGUES LITÚRGICS)
PIANOS ELÈCTRICS • ACCESSORIS • TRANSPORTS

Pou d'en Gibert.

seguretat que les seues facultats restarien ben paleses. Quan el clot encara tenia poca fondària, varen aparèixer unes sepultures plenes de calaveres i ossos. Ho recollí tot minuciosament i va endur-s'ho a Can Gibert. A mitjanit, amb pocs testimonis, féu rares cerimònies davant les calaveres, amb candeles enceses, encens, pólvora i altres matèries. El resultat fou que les calaveres el varen informar que existia un encantament, anomenat Petito, que dominava tota la comarca, les forces del qual eren tan

els poders extraordinaris nyalar indrets on podien que tenia per descobrir tresors soterrats, i revifà en tots els pobladors l'esperança de fer-se rics.

Les primeres setmanes, el teixidor sicilià començà a asse-

trobar-se aigües vives, i així es podia esperar que aquelles terres passarien aviat a convertir-se en una valuosa horta. Però Sebastia Bellotto, que ja era conegut

coses superiors per tal que els tresors que existien amagats en tota la rodalia fossin descoberts i en poder seu i dels seus col·laboradors. Un dia començà a cavar, amb la

No podem oblidar els fets extraordinaris que tingueren lloc a Mala Fogassa

A mitjanit, amb pocs testimonis, féu rares cerimònies

grans que podien impedir-li els descobriments que ell volia fer. Tot i això, no perdé les esperances. Lluitarà contra Petito (continuarà).

Joan Mari Cardona

EL MIRALL • EL MIRALL

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Sr./a.
DNI
Adreça
C/ Núm. Pis
Codi Postal Població
Telèfon

Em subscric a la revista EL MIRALL, al preu de 3.000 ptes. de quota anual. Podeu presentar els rebuts a l'entitat bancària / d'estalvi que indic a continuació a la qual deman que els accepti i els carregui al meu compte:

Banc/Caixa
Agència/Oficina
D.C.
Cte./Lta. núm.

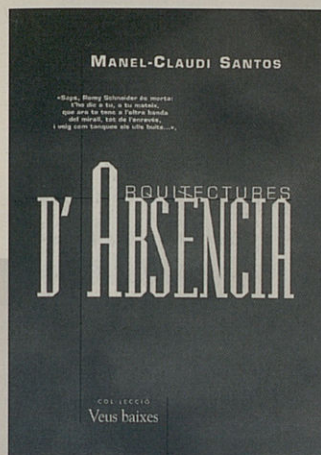
Signatura

Podeu adquirir EL MIRALL a les següents llibreries:

Barcelona	Ona
Barcelona	Signe
Ciutadella	Llibreria Pau
Eivissa	Llib. Mediterrània
Eivissa	Vara de Rei
Inca	Casa Pedrós
Palma	Quart Creixent
Palma	Alcaide
Palma	Balmes
Palma	Born de Llibres
Palma	Embat
Palma	Ereso
Palma	Llibres Mallorca
Palma	Selecta
Palmanyola	Papereria Clips

I als principals quioscs de Palma.

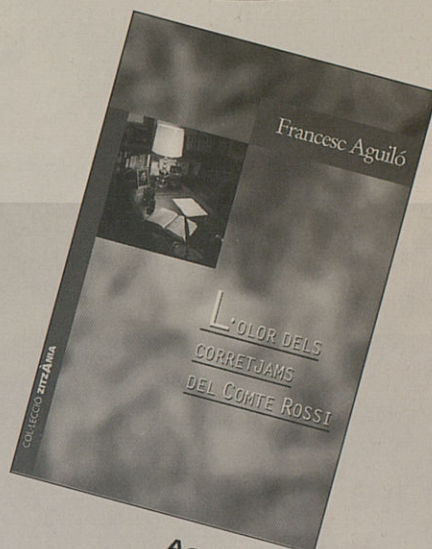
Novetats

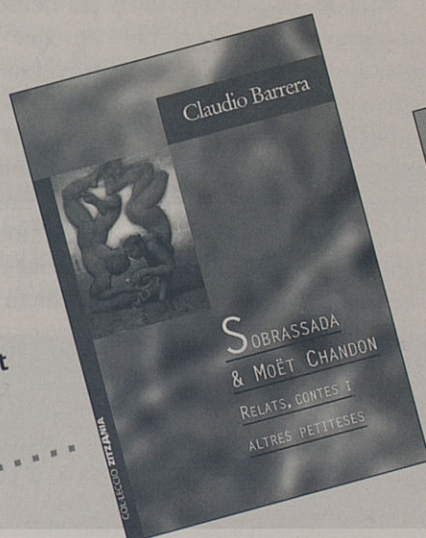
Santos, M. Claudi
Arquitectures d'Absència
1.000 PTA

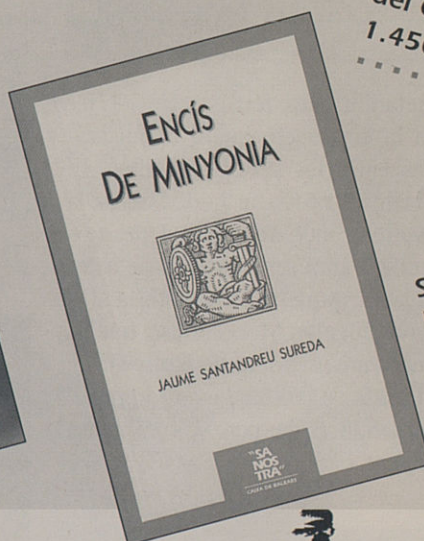
Louÿs, Pierre
Cançons de Bilitis
2.000 PTA

Aguiló, Francesc
L'olor dels corretjams
del Comte Rossi
1.450 PTA

Barrera, Claudio
Sobressada & Moët
Chandon
1.450 PTA

Santandreu, Jaume
Encís de minyonia
1r Premi M. À. Riera
de Narrativa
1.200 PTA

Riera, Miquel À.
Fotobiografia
2.500 PTA

Born de llibres

Sant Miquel, 55
Tel. 71 03 04 - 72 75 40
07002 Palma de Mallorca

**Radio
Borne**
BULEVARD

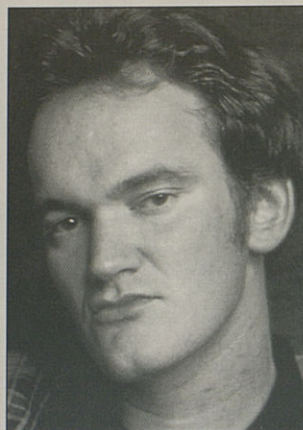
Jessica Lange i Michelle Pfeiffer, germanes enfrontades

Larry Cooke és el propietari d'unes fèrtils terres. L'indomable patriarca genera la destrucció quan, impulsivament, decideix repartir-les entre les seves tres filles. El repartiment de la terra no triga a provocar la divisió de la família. Vells secrets, rivalitats inconfessables i desitjos reprimits es posen de manifest amb repercussions nefastes i, en darrer terme, alliberadores. Aquesta és la història d'*A Thousand Acres*, pel·lícula de Jocelyn Moorehouse, que ha reunit tres de les actrius més carismàtiques de Hollywood: Jessica Lange, Michelle Pfeiffer i Jennifer Jason Leigh. El veterà Jason Robards dona vida al seu pare, l'involuntari responsable de l'enfrontament.

Sigourney Weaver ressuscita Alien

Encara que a la tercera part d'*Alien* la protagonista moria, Hollywood no ha dubtat a ressuscitar una de les més taquilleres sèries del modern cinema fantàstic. A la ciutat de Los Angeles torna a comptar amb la presència de Sigourney Weaver, ara enfrontada a l'actriu Winona Ryder. Dos-cents anys després de la desaparició d'Elen Ripley, un grup de científics aconsegueix ressuscitar-la a partir d'unes mostres de sang sotmeses després al procés genètic de la clonació. Ha dirigit la pel·lícula Jean Pierre Jeunet, conegut per la seva participació a *Delicatessen* i *La ciudad de los niños perdidos*.

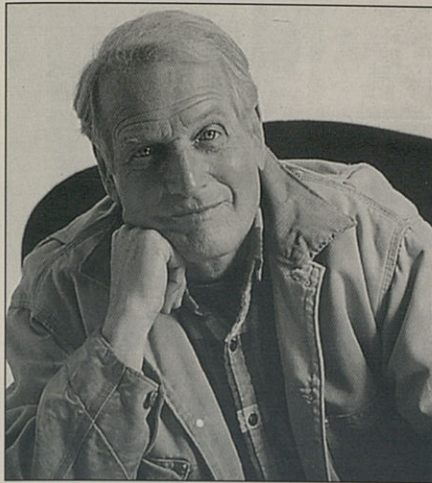
Tarantino torna a dirigir

Han passat tres anys d'ençà que Quentin Tarantino guanya la Palma d'Or de Cannes amb *Pulp Fiction*, títol que el convertí en el cineasta de moda. A la fi, torna a posar-se rere l'objectiu per dirigir *Run Punch*, la història d'un home que es dedica a prestar doblers per al pagament de finances. Enamorat d'una misteriosa dona, es veu involucrat en una obscura operació de tràfic d'armes.

Travolta es fa amb el paper protagonista de *Primary Colors*

Des que es va anunciar la intenció de dur al cinema *Primary Colors*, el polèmic llibre que conta les tribulacions d'un candidat demòcrata a la presidència dels Estats Units (personatge que guarda moltes i curioses similituds amb Bill Clinton), molts foren els actors que s'interessaren pel personatge protagonista. Definitivament descartat Tom Hanks, serà John Travolta qui rodarà la que s'anuncia com una de les pel·lícules nord-americanes que promet més controvèrsia. Dirigida per Mike Nichols (*El Graduado*, *Armas de mujer*), el repartiment es completa amb Emma Thompson i Billy Bob Thornton, una de les revelacions de la darre-ra edició dels Oscars.

Paul Newman repeteix amb Robert Benton

El protagonista, el director i guionista de *Ni un pelo de tonto*, Paul Newman, Robert Benton i Richard Russo, respectivament, tornen a coincidir en una intriga criminal encara sense títol. El legendari Newman serà Harry Ross, un detectiu privat a qui se li encarrega la investigació d'un complex cas d'assassinat, i tindrà com a companys de repartiment Gene Hackman, Stockard Channing i Susan Sarandon, qui torna a posar-se davant les càmeres després del seu treball a *Pena de muerte*.

Manuel Gómez Pereira prepara Remake

Un dels nostres realitzadors més comercials, Manuel Gómez Pereira, torna a la comèdia amb *Remake*, un guió dels seus col·laboradors habituals, Joaquín Oristrell, Juan Luis Iborra i Yolanda García Serrano. *Remake* contarà el rodatge a Hollywood de l'adaptació d'una pel·lícula espanyola d'èxit, argument que li serveix per a mostrar el conflicte que pateixen els espanyols emigrats als Estats Units i que han d'adaptar-se a una cultura que no comprenen.

Noves adaptacions de l'obra de John Grisham

Els consagrats Francis Ford Coppola i Robert Altman s'acaben d'apuntar al fenomen John Grisham, adaptant dues novel·les d'aquest cotitzat i molt prolífic escriptor. El primer acaba de finalitzar el rodatge de *The Rainmaker*, intriga judicial basada en el best seller titulat *Legítima defensa*. La pel·lícula, que compte amb un luxós repartiment, recupera l'actor Mickey Rourke, llançat per Coppola a *La ley de la calle*. Pel que fa a Robert Altman, l'autor d'*El juego de Hollywood* i *Vidas cruzadas*, tot just ha completat el thriller *The Gingerbread man*, escrit directament per a la pantalla per Grisham. En el seu repartiment, hi figuren Kenneth Brannagh, Daryl Hannah, Tom Berenger, Robert Duvall i Robert Downey J.R.

Cronògraf
automàtic
Ref. 565.2.3
SWISS

KRONOS

Since 1930

Relojería Española
Fundada en 1885

C/ Colón, 12 • Tels. 72 15 63 • 72 43 44
07001 Palma de Mallorca

Pep Llambias: paisatges cap a la Fundació Pilar i Joan Miró

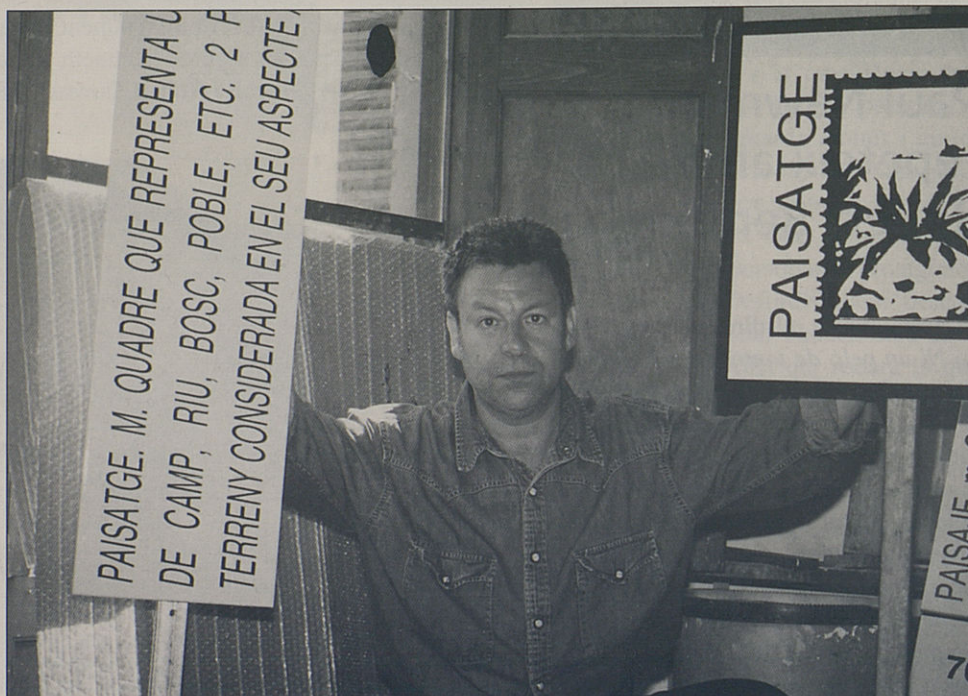
Ens situam a la plaça d'Espanya. És el dia 24 de juny, festivitat de Sant Joan. L'artista mallorquí Pep Llambias (Alaró, 1954) ens convida, des d'aquest punt, a començar un recorregut cap

a un lloc que només ve indicat per la paraula "paisatge", i del qual només sabem que es troba a 8 quilòmetres de distància, ni metre més ni metre menys.

Som davant un senyal -de trànsit?- estrany, no codificat. És un senyal, més ben dit, una parella de senyals d'acer galvanitzat, als quals la imatge d'un paisatge esquemàtic i imaginari ens remet a un paratge idíl·lic, que té més de somni que de realitat. En una d'elles, també trobam la definició de paisatge, clara i llampanant, literalment treta d'un diccionari. I entre la indefinició, que fa que el conjunt desperti la imaginació -a quin paisatge ens dirigim?-, i la definició, una dada clara -ja ho hem dit: 8 km.

Si Pep Llambias ens fa partir de la plaça d'Espanya cap a qui sap on, és perquè, al pis més alt de l'edifici del bar Cristal, té el seu estudi, des de fa anys i anys. Així, aquests senyals, que surten de tres anys de treball al seu estudi i baixen a peu de carrer, ja desvinculats de l'artista, són els que ens marca-

ran un recorregut de 8 quilòmetres, des de molt prop de l'escultura del rei En Jaume, cap a les avingudes, en direcció a la mar, recorrent el Parc de la Mar, el passeig de Sagrera... Cada 350 metres, trobarem una altra

Als senyals de Llambias no hi cap al·lusió a Joan Miró.

vegada el paisatge pintat i enfilat sobre un pal metàl·lic; una altra vegada, la definició de paisatge, en un altre color, en un altre idioma, i, una vegada més, una distància, de cada cop més curta, cap a la

meta incerta.

En aquest recorregut s'amaga un missatge, o uns quants. Les imatges ens evoquen paisatges encara més inversemblants per les seves successives ubicacions, entre el trànsit i els

edificis de les avingudes, devora un semàfor a l'entrada de la ciutat o al costat d'altres senyals de trànsit i rètols indicatius. No tenen res a veure els paisatges quasi verges amb el paisatge urbà, més que el llenguatge utilitzat per l'artista, tremendament gràfic. Tal volta és per això que no entren en polèmica amb l'entorn, tal volta és per

això que s'insereixen en un recorregut quotidià que,

tanmateix, en la realitat quotidiana i entre tal abundància de senyalització, no es troba encara senyalitzat.

Perquè aquestes vint-i quatre parelles de senyals que es van descobrint al llarg de vuit quilòmetres, condueixen a la Fundació Pilar i Joan Miró, un territori que queda lluny del centre de la ciutat i del qual trobam

ben pocs senyals per arribar-hi. Amb l'obra de Pep

El pintor té el seu estudi a un edifici de la plaça d'Espanya

Els panells de senyals condueixen a la Fundació Pilar i Joan Miró

L'actual projecte de Llabias s'anomena *Direcció única*.

L'exposició del pintor vol ésser un homenatge a Babel.

Llabias tampoc no es resoldrà del tot la incògnita del trajecte, perquè fins que no arribem al territori Miró, la meta haurà estat un enigma, un somni pel qual circular, pràcticament sense referències.

I és així perquè en els senyals realitzats per Pep Llabias no hi ha cap al·lusió a Joan Miró, ni a la simbologia de la seva obra -per altra banda, tantes vegades malmenada-, ni tan sols el paisatge pintat sobre les planxes metàl·liques té res de semblant a allò que envolta Son Boter i Son Abri-nes, ni en el present ni en el passat. Podrien conduir-nos a un altre lloc qualsevol, però l'artista ha volgut convidar tothom a anar a la Fundació Pilar i Joan Miró,

en una direcció única, des del 24 de juny, com a homenatge a l'artista català en el dia de la seva onomàstica, i durant un mes i mig, aproximadament.

Des de la universalitat de Joan Miró, Pep Llabias convida, com dèiem, tot-hom, retolant els senyals en sis idiomes diferents. "En realitat, són pocs idiomes tractant-se de Miró", diu Llabias. En tot cas, vol ésser aquest un homenatge a la universalitat de l'obra de Miró, així com un home-

natge a Babel, "símbol fàl·lic de la impotència que amaga tota abundància", segons paraules de Carlos Jover, que prologa el catàleg d'una exposició que transcorre extramurs i que no és exempta d'un punt de crítica.

No és aquesta la primera vegada que l'obra de Pep Llabias ens remet al símbol de Babel. Fou aquest el gènere d'una exposició de l'artista a la galeria 4 Gats de Palma, el 1989. Fou aquest símbol el que li donà peu a introduir paraules a les teles

dels seus quadres, i a ajuntar aquestes paraules amb les imatges d'un món en el qual es confronten la natura amb els mites de la societat de consum.

Tal volta és ara, amb el projecte que ha anomenat *Direcció única*, el que ens conduirà, en un recorregut de vint-i-quatre paisatges, cap a la Fundació Pilar i Joan Miró, el moment que Pep Llabias ha considerat idoni per introduir un punt d'ironia davant l'abundància, ja passada de mida, de turistes i idiomes, alhora que escassegen tant els paisatges idíl·lics, aquests als quals -una altra vegada segons Jover- "difícilment s'hi pot accedir per carretera". Ara que ens volem fer passar per cosmopolites.

•
L'exposició vol ésser un homenatge a la universalitat de Miró
•••

Un adolescent mallorquí de cor simple

Valentí Puig és un escriptor que ha tocat quasi tots els gèneres (dietari, poemari, novel·la, article, guia de viatges, etc.) i a través d'aquestes excursions literàries tan diverses cerca una prosa catalana contemporània que sedueixi el lector per la conjunació dels sabors

de l'idioma i les esmolades sagetes del pensament. Ara ens ofereix *Primera fuga* (Edicions 62), que és un àlbum de retrats familiars fets amb paraules primmirades d'intencions i carregades d'energies de commoció. La iniciació a la vida adulta d'un adolescent en la

Mallorca del seixanta-u és el leitmotiv d'una *nouvelle* (no arriba a les cent cinquanta planes) que es llegeix d'una tirada com un passeig suggestiu pel laberint d'una família. Un emperò: la incongruència lingüística dels diàlegs. Un defecte bo d'esmenar.

Guillem d'Efak: totes les cançons

Quin guster! Quina alegria! Quin desfici! I quin senyal d'una certa normalitat cultural poder tenir l'obra completa cançonera d'en Guillem Cremat de Manacor, un poeta i un amic que m'ha fet viure algunes de les emocions més commovedores de la vida en forma de lletra i música. «Sa Cançó de Son Coletes», «Inventari de tardor» o la meravellosa història d'amor i mort de la «Balada d'en Jordi Roca» són versos cantats d'un joglar d'ara i aquí. Les personalíssimes versions de clàssics nord-americans com «Febre», «Vell riu nostre», «Tots aquests dois» o el magnífic «Blues en sol» ens acompanyen amb una de les veus més calentes, vives i encisadores de la Cançó. L'edició del disc a càrrec de Joan Manresa i Produccions Blau amb un llibret amb les cobertes i contracobertes originals és rodona. Gràcies!

Més novells books

11 Poemes (Editorial Moll), de **Miquel Bezares** i *La comunió dels sants o els morts ho callam tot* (Editorial Moll), de **Bartomeu Fiol**, són dos llibres de poemes que puc recomanar als amadors de les orgies dels mots, d'aquesta rara capacitat dels poetes per carregar la llengua de fortors, de desamors, de sexualitats, de sarcasmes...

Vicenç Pagès és un jove narrador que fa poc ens va enlluernar amb la novel·la *El món d'Horaci* (Editorial Empúries), i que ara ens ofereix una narració de cent planes, *Carta a la reina d'Anglaterra* (Editorial Empúries) en què el protagonista passa revista als seus mil anys d'existència. Tot un repte per contar-nos com ha anat des de l'edat mitjana fins el dos mil en una carn humana que ha tocat de tot i ha conegut els grans enemics dels humans: l'Estat i el Tedi.

Llepolíssimes

Vet aquí algunes de les novetats que estic llegint i que conformen el bo i el millor d'una tria ben subjectiva i personalíssima. *El cap perdut de Damasceno Monteiro* (Edicions 62 en català, i Editorial Anagrama en castellà) de l'estimat **Antonio Tabucchi** és una altra volta de pern que aconsegueix caçar el lector dins una de les millors belles trampes de la literatura: la intriga d'un assassinat. La ploma de Tabucchi et duu a escoltar el sermó d'un personatge que t'enamoren, unes descripcions intenses i una visió de Porto fabulosa amb una lletra que condueix

molt bé les emocions. **Jaume Santandreu**. *El sexe del profeta* (Leonard Muntaner Editor), de **Victor Gayà** pertany a la col·lecció «Mallorquins en Diàleg» que feliçment no s'ha estroncat i de la qual havia llegit l'apassionada biografia de **Ramon Aguiló** per **Gina Garcias**. *El sexe del profeta*, el llibre més venut de la fira, va ser presentat el passat dimarts i vaig passar gust de sentir aquest gran predicador que és en **Santandreu** contant-nos el part i el despullament fondo i interior que la besonada li havia produït. Es referia a aquest

Un receptari de plaers bucals amb l'assassinat al fons

John Lanchester, un mig irlandès amb cara d'empolló ha escrit una de les novel·les més entretingudes i innovadores d'aquests darrers anys. El títol català és *El refinament del gust* (El Balanci, Edicions 62) i el castellà *En deuda con el placer* (Editorial Anagrama), que no són exactament

l'anglès *The dubt to pleasure*, emperò les dues traduccions són correctes. Aquest vailet de trenta-cinc anys que, segons els seus editors, va néixer a Hamburg, va créixer a Calcuta, Rangun, Brunei i Hong Kong, s'educà a Oxford i es casà a Reno, la sap molt llarga, i ho mostra a bastament amb intel·ligència esmolada, humor agut i unes gotes de saviesa de tota la vida. Hi ha molta d'informació en aquest escrit del protagonista Tarquin Wino, i això explica que l'autor s'hagi passat cinc anys fent voltes al projecte i cinc anys escrivint aquesta història que deixa el lector totalment intoxicat com una droga d'aquelles de no dir. I sense efectes secundaris! Una obra que sembla un tractat culinari d'un il·lustrat que s'entreté amb falses reflexions gastronòmiques d'un malalt mental molt fi amb irònica capacitat d'autoanàlisi, el raonament científic d'un estudiós dels verins i l'extrema barroquització d'un pensador sobre la mort esdevé la demostració clara i llampant de l'art de novel·lar, de fer de la plana en blanc una fira del Ram inabordable. Aquest estil de l'absència que teixeix les xarxes

llibre i a *Encís de Minyonia* (Sa Nostra), premi **Miquel Àngel Riera**, on conta els seus primers anys de vida. Són llibres amb els quals cal anar alerta: quan els agafes no els pots amollar. Del fotògraf amic **Francesc Amengual**, a més de *l'Homenatge en blanc y negre* (DI7 Grup d'Edició), acaba de sortir una *Fotobiografia de Miquel Àngel Riera* que també és un best-seller firer i

entusiasmarà els lectors del poeta manacorí per la quantitat de material gràfic i inèdit que presenta. *El (meu) testament literari* (DI7 Grup d'Edició), d'**Antoni Serra**, és un recull de molts textos subjectivíssims d'aquest creador de la Terra Inexistent en què d'una forma ben real diu la seva sobre temes tabú en els cercles culturals d'aquesta terra reial...

Novetats

Diccionari d'art: una joia

Tres especialistes anglesos i un de català, I. Chilvers, H. Osborne, D. Farr i J-R Triadó, són els artífexs d'aquesta obra necessària a qualsevol llibreria culta i amadora de l'art. Un estudi molt complet de la pintura, escultura i arts gràfiques des d'una antiguitat de cinc segles abans de Crist fins ara. 3.000 veus de l'original anglès, 370 articles nous d'àmbit català, espanyol, llatinoamericà i portuguès i 403 noves il·lustracions. Valuósissim!

que cacen les capacitats sensuais i emotives del lector per commoure fins a zones d'ell mateix que no s'havia atrevit a explorar, a mi m'ha fet pensar en el marxós, drogoaddicte i mestre del sarcasme Thomas de Quincey i la seva obra *L'assassinat considerat com una de les belles arts*, en què lliga el crim i l'estètica dins una salsa verbal plena de dobles sentits. I estic segur que aquesta obra hauria tocat les hiperestèsiques neurones sensorials d'aquest gran lector que fou Roland Barthes. *El refinament del gust* fa que sentis la imantació dels mots col·locats de tal manera que formen una xarxa en què caus quasi sense témer-te i que et mostra situacions, plats, sentiments, un enjòlit secret que et fa avançar a tota uns pics i ben lentament i repetint la lectura d'altres, i et deixa la recança de saber massa al final i de començar de bell nou com si no sabessis res. Quan un llibre és rellegible és que s'ha guanyat una petita batalla contra la mort. I amb l'assassinat per afegit. Visca la paradoxa!

Una segona aclucada d'ull i ens adormirem

Ho vull dir *De tot cor*, en Tomeu Penya cada dia canta millor, i el seu *country* es fa més creïble quan entres a qualsevol bar de la carretera de Manacor. Partida de truc i balades, conversa al tasser, cançons d'amor esqueixades per algun violí, inspirat en la fortor a l'hora de manifestar la freqüència. Un xic repeti-

tiu, sembla un *remix* del formidable disc anterior, autèntic èxit de vendes. Aquest nou CD es caracteritza també per la seva qualitat musical. En Tomeu, en la seva veu posa encara els pès de gallina, però les seves lletres semblen sempre la mateixa cançó.

El món no és de la gent humil

Un grup nou de trinca. Són cubans i fan *hip-hop*. Diuen les coses pel seu nom, el qual esdevé un realisme brut i reivindicatiu en uns temes de fàcil accés i transparència, en la veu d'un pinxo que n'està tip de la globalització de la mediocritat. Són Latino diablo

Plays metallica by four cellos

L'única arma, un violoncel per hom: Max Lilja, Antero Manninen, Paa Vo Löjtjönen i Eicca Toppinen interpreten els temes més emblemàtics de la coneguda banda *heavy*, reunint dos públics en un escenari irrepitible.

Brigid Boden, una autèntica revelació.

Plantallengua

Es clausurà l'Acampallengua amb un concert a la plaça de braus d'Inca. Primer sortiren els alaroners Madame Butterfly, que no entusiasmaron el públic. Després, els menorquins Ja t'ho diré mostraren un directe d'una qualitat envejable per la potència i riquesa d'estils que són capaços d'assi-

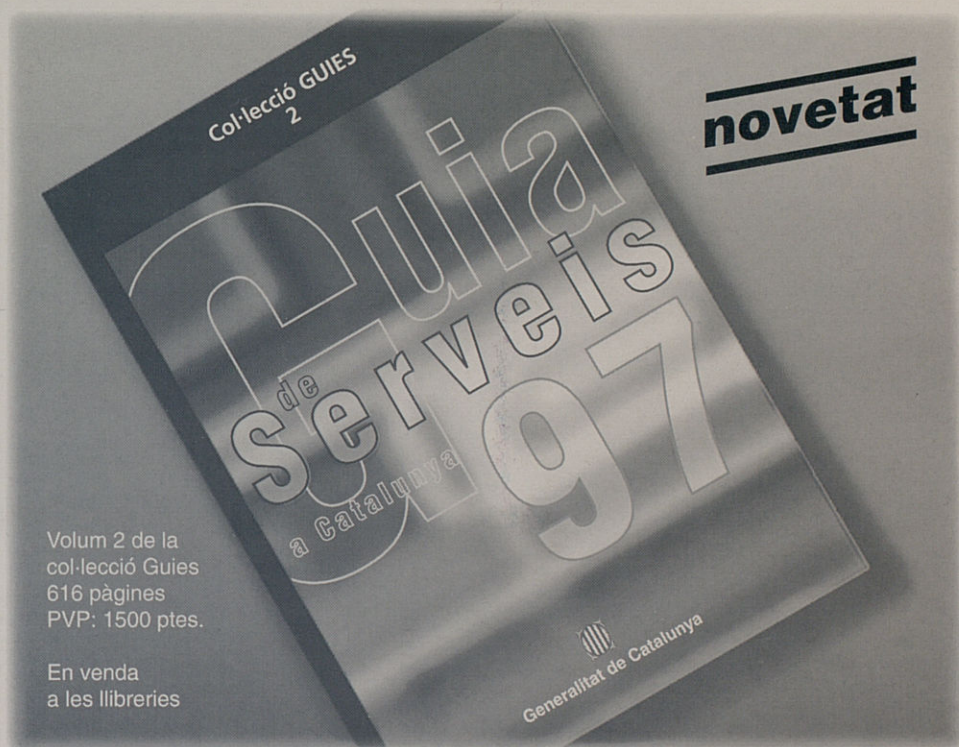
milar, no debades duen un any de gira pel Principat, i això els ha acabat de quallar com a grup. L'Elèctrica Dharma, no va decebre ningú, però vista l'edat mitjana del públic, entre 14 i 18 anys, hom es demana, on eren els més grans? I, a més a més: on es fiquen els milers de foresterets amants de la bona música i de la "tolerància" en una nit com aquesta, esdevinguda un dels millors concerts de l'any a Mallorca?

B.B foc irlandès

Calius que rebufen amb els nous vents, com si l'opressor motivàs espiritualment l'art d'aquest país. Deixant a un costat el nou disc dels hiperconsagrats U2, Pop, l'autèntica revelació d'enguany és Brigid Boden. Una altra petita nació que sap fer del seu *folk* una festa, i el barreja amb el *reggae*, *hip-hop* i àdhuc amb música *dance*. D'escàndol, l'estil de l'avior amb rampellades discotequeres i ritmes d'intenció innovadora. Desarelament? Mestissatge musical? Tan se val, car el resultat és excel·lent i la protagonista una ballarina dublinesa que conrea la poesia i canta temes de composició pròpia, en els qual podreu notar el tremolor d'aquest lent naufragi del romanticisme. Tastau *Must go on*.

Generalitat de Catalunya

Guia de Serveis a Catalunya 1997

- Serveis de la Generalitat de Catalunya
- Comarca a comarca
- Municipis de Catalunya
- Dades estadístiques
- Calendari laboral
- Calendari escolar
- Indicatis telefònics
- Fires d'àmbit català
- Empreses de serveis
- Companyies aèries
- Estacions d'autobusos
- Mapa de carreteres

RECORDA: TOTES LES EMERGÈNCIES EN UN MATEIX TELÈFON.

ACCIDENT DE TRÀNSIT,
INCENDI FORESTAL,
COR, INGRÉS URGENT
HOSPITAL, ROBA,
ATACAMENT, VIOLACIÓ,
ACCIDENT DOMÈSTIC,
INCENDI, NAUFRAGI,
PARTURIMENT PREMATUR,
ESFORÇAMENT, ESCÀNDOL PÚBLIC,
VIOLACIÓ DOMÈSTIC,
DE DOMICILI, ASSASSINAT,
CORRENTADA, INFLAMMACIÓ,
EXPLOSIÓ DE GAS, ACCIDENT
LABORAL, TEMPESTES,
LLAMPS, ROBATORI, INCENDI,
MUNTANYENC, ACCIDENT
SPORTIU, RESCAT MARÍTIM,
ACCIDENT AERI, AGRESSIÓ,
PROPELLAMENT, BREGA,
DESAPAREGUT, APAGADA

ACCIDENT DE TRÀNSIT,
INCENDI FORESTAL, ATAC DE
INGRÉS URGENT A
HOSPITAL, ROBATORI,
ATACAMENT, VIOLACIÓ,
ACCIDENT DOMÈSTIC, SUÏCIDI,
NAUFRAGI, PARTURIMENT
PREMATUR, ESCÀNDOL PÚBLIC,
VIOLACIÓ DOMÈSTIC,
DE DOMICILI, ASSASSINAT,
CORRENTADA, INFLAMMACIÓ,
EXPLOSIÓ DE GAS, ACCIDENT
LABORAL, TEMPESTES,
LLAMPS, ROBATORI, INCENDI,
MUNTANYENC, ACCIDENT
SPORTIU, RESCAT MARÍTIM,
ACCIDENT AERI, AGRESSIÓ,
PROPELLAMENT, BREGA,
DESAPAREGUT, APAGADA

112
UUDOS
TELÈFON D'EMERGÈNCIA

GOVERN BALEAR

Conselleria de la Funció Pública
i Interior

112

UUDOS

TELÈFON D'EMERGÈNCIA

*Les Illes Balears són la
1a. Comunitat Autònoma
de l'Estat Espanyol que posa
en marxa l'112 Telèfon
Europeu Únic d'Emergència.*

LES 24 HORES DEL DIA
GRATUÏT I MULTILINGÜE